

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Συνεδρίαση 41/19-10-2021

ΘΕΜΑ 22^ο

Έγκριση ή μη μελέτης «Εργασίες για λειτουργική, ενεργειακή αναβάθμιση, στατική ενίσχυση και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων (Τουριστικό Περίπτερο Λευκάδας), στη Λευκάδα, Δ. Λευκάδας, Π.Ε. Λευκάδας" (παραπομπή).

Πρόεδρος: Γεώργιος Διδασκάλου, Γενικός Γραμματέας Πολιτισμού.

Εισηγήτρια: Ιουλία Παπαγεωργίου, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Η εισηγήτρια ξεκινά δείχνοντας σε διαφάνεια την περιοχή, η οποία βρίσκεται κοντά στο κάστρο της Αγ. Μαύρας. Το εν θέματι έργο έχει κύριο το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Λευκάδος και αφορά στην αναβάθμιση υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων στη θέση Πλαζ Κάστρο, εντός γηπέδου έκτασης περίπου 9.000τ.μ., το οποίο βρίσκεται σε περιοχή πολλαπλώς προστατευόμενη, εντός του ευρύτερου χώρου του διαύλου της Λευκάδος, εντός περιοχής Α ΖΟΕ, εντός των ορίων του αρχαιολογικού χώρου του Φρουρίου της Αγ. Μαύρας και εντός της αδόμητης ζώνης Α απολύτου προστασίας του, καθώς και εντός της ευρύτερης περιοχής Γύρας της βόρειας ακτής της Λευκάδας, η οποία προστατεύεται ως τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Η εισηγήτρια δείχνει τις δύο εγκαταστάσεις, για τις οποίες θα γίνει λόγος, σε σχέση με το κάστρο της Αγ. Μαύρας. Πρόκειται για κυκλικό τουριστικό περίπτερο και για παραλληλόγραμμο κτίριο.

Κατόπιν ενημερώνει ότι το Κάστρο της Αγ. Μαύρας άρχισε να κατασκευάζεται στα χρόνια της κυριαρχίας των Ορσίνι, στις αρχές του 14^{ου} αι. Απέκτησε τη μνημειακή φρουριακή μορφή του τον 15^ο αι. από τους Ενετούς. Το κάστρο ενισχύθηκε και κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κατάκτησης του νησιού τον 16^ο-17^ο αι., εποχή κατά την οποία αποτελούσε βασικό τόπο κατοικίας του πληθυσμού. Από το 1684, μετά, δηλαδή, από την κατάκτηση του νησιού από τους Ενετούς, η πόλη μεταφέρθηκε στη σημερινή της θέση και στο κάστρο έγιναν εκτεταμένες ανακατασκευές που ενίσχυσαν τον οχυρωματικό του ρόλο. Από το 1810 έως το 1864 το κάστρο βρέθηκε υπό αγγλική κυριαρχία, με προσθήκες νέων έργων και κτιρίων.

Η εισηγήτρια συνεχίζει λέγοντας ότι το κάστρο προστατεύεται ήδη με βασιλικό διάταγμα του 1922 ως εξέχον βυζαντινό μνημείο. Ακολούθησαν και άλλες κηρύξεις, τις οποίες η εισηγήτρια θα παρουσιάσει αμέσως μετά. Σε διαφάνεια δείχνει τη θέση του κάστρου της Λευκάδας. Στην κήρυξη φαίνεται η αδόμητη ζώνη Α του φρουρίου της Αγ. Μαύρας της Λευκάδας, η οποία κινείται σε όλη

αυτή εδώ την ακτή, την Αμμόγλωσσα. Δείχνει το συγκεκριμένο τμήμα της αδομήτου ζώνης, στο οποίο βρίσκονται τα δύο υπό εξέταση κτίρια, ακριβώς απέναντι από το φρούριο. Η ζώνη είναι αδόμητη για λόγους προστασίας όλης της έκτασης μέχρι το λεγόμενο Καστράκι Γρίβα ή Κάστρο ή Καστράκι Τεκέ, οχυρό οθωμανικών χρόνων.

Η κ. Βαρβάρα Παπαδοπούλου, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Άρτας, παρεμβαίνει επισημαίνοντας ότι πρόκειται για ιδιωτικόν φρούριον.

Η εισηγήτρια συμφωνεί και συνεχίζει λέγοντας ότι η περιοχή ανάμεσα στο κάστρο της Αγ. Μαύρας και στο Καστράκι του Τεκέ εντάχθηκε σε αυτήν την αδόμητη ζώνη, διότι συνετέλεσε τα μέγιστα στην αμυντική λειτουργία του σημαντικότερου βυζαντινού μνημείου του κάστρου της Αγ. Μαύρας, που ήταν το βασικό οχυρό. Δείχνει σε διαφάνεια το όριο της αδόμητης ζώνης περίξ του φρουρίου της Αγ. Μαύρας.

Κατόπιν, η εισηγήτρια δείχνει διαφάνειες με φωτογραφίες από το Κάστρο της Αγ. Μαύρας και τον φάρο προς την απέναντι περιοχή, την Αμμόγλωσσα, όπου αχνοφαίνονται τα δύο προς εξέταση κτίρια, το κυκλικό τουριστικό περίπτερο και το παραλληλόγραμμο κτίριο των λουομένων.

Η περιοχή της Αμμόγλωσσας Λευκάδας, στην οποία εντάσσεται η έκταση του έργου, είναι μία αμμώδης προεξοχή στη δυτική πλευρά του διαύλου της Λευκάδας, απέναντι από το κάστρο. Το τουριστικό περίπτερο είναι ορατό από το μνημείο σε πλησιέστερη απόσταση 170μ. από τον βορειανατολικό προμαχώνα του φρουρίου. Η Αμμόγλωσσα δημιουργήθηκε από την επικάλυψη άμμου στον οθωμανικής και ενετικής κατασκευής δυτικό βραχίονα του λιμανιού στο βορειανατολικό άκρο της Γύρας, το επονομαζόμενο Σέτε, στην ανατολική πλευρά της Αμμόγλωσσας διαμορφώνεται ένας μόλος κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας. Στη δυτική πλευρά του διαύλου, απέναντι από το κάστρο και την δυτική του πύλη, σύμφωνα με ένα σχέδιο, το οποίο ανάγεται στα χρόνια της Ενετοκρατίας, βρίσκονται οχυρωματικά έργα, προτειχίσματα, τα οποία, ωστόσο, κατά την υπάρχουσα κατάσταση και την εκτίμηση των ερευνητών και της αυτοψίας που έχει κάνει η Εφορεία, καταστράφηκαν κατά τη διάνοιξη του διαύλου γύρω στο 1900, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν σήμερα ορατά ίχνη οχυρωματικών έργων στην πλευρά αυτή.

Η εισηγήτρια προχωρά στην παρουσίαση της σημερινής κατάστασης στην περιοχή της Αμμόγλωσσας, όπου, όπως υπενθυμίζει, υπάρχουν πρακτικά τρία κτίρια εντός αδομήτου ζώνης του φρουρίου Αγ. Μαύρας. Πρόκειται για το τουριστικό περίπτερο, τις λουτρικές εγκαταστάσεις και το τρίτο κτίριο, το λεγόμενο ΤΑΟΛ, πρώην οινοποιείο, από το Ταμείο Αμύνης Οινοπαραγωγής Λευκάδος, κτίριο του 1949. Οι εγκαταστάσεις του τουριστικού περιπτέρου και οι λουτρικές εγκαταστάσεις φαίνεται να λειτούργησαν από το 1969 και για δύο δεκαετίες, το μεν τουριστικό περίπτερο ως αναψυκτήριο, εστιατόριο, οι δε λουτρικές εγκαταστάσεις ως καμπίνες, ως χώρος αποδυτηρίων τουαλετών και ανάπαυσης.

Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνειες τις εν λόγω εγκαταστάσεις.

Πληροφορεί ότι οι υφιστάμενες κατασκευές εξαιρέθηκαν από την κατεδάφιση ήδη από το 1998, από το ΥΠΕΧΩΔΕ, και αργότερα με απόφαση τόσο του ΥΠΕΧΩΔΕ όσο και με σύγχρονο αυτής έγγραφο της Πολεοδομίας Λευκάδος. Τα κτίρια αυτά δεν έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα, σύμφωνα δε και με την υποβληθείσα από τον μηχανικό τεχνική έκθεση, είναι νομίμως υφιστάμενα κατά το Άρθρο 23 του ΝΟΚ.

Ακολουθως, δείχνει σε διαφάνειες την υφιστάμενη κατάσταση των κατασκευών και του περιβάλλοντος χώρου.

Συμπερασματικά, η περιοχή διασώζει δύο κτίρια σε κακή κατάσταση διατήρησης. Θα ακολουθήσει η ανάλυση της στατικής μελέτης όπως έχει έρθει στη ΔΒΜΑ. Στις φωτογραφίες φαίνονται κάποιες επίπεδες διαμορφώσεις μεγάλης επιφάνειας από σπλισμένο σκυρόδεμα, κάποιες κλίμακες και κάποιες κατασκευές, οι οποίες απομένουν από την εποχή που το τουριστικό περίπτερο και οι λουτρικές εγκαταστάσεις ήταν σε λειτουργία.

Η εισηγήτρια αναφέρει ότι η περιοχή, δυστυχώς, σήμερα παρουσιάζει φαινόμενα εγκατάλειψης. Κυριαρχούν οι όγκοι των δύο υπό εξέταση εγκαταλειμμένων κτιρίων και του τρίτου, του οινοποιείου του ΤΑΟΛ, το οποίο δεν αφορά την παρούσα συζήτηση. Στη χερσαία ζώνη του λιμένος, στις δύο ακτές του διαύλου, γίνονται επισκευές σκαφών, εναπόθεση της παλιάς γέφυρας, προσάραξη σκαφών, κ.λπ., με αποτέλεσμα ο περιβάλλον χώρος του εξέχοντος κάστρου να επιβαρύνεται ιδιαίτερα. Επισημαίνει, επιπρόσθετα, ότι το κάστρο της Αγ. Μαύρας είναι ένας επισκέψιμος αρχαιολογικός χώρος, όπου η Εφορεία Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος εκτελεί το έργο στερέωσης και αποκατάστασης του φρουρίου της Αγ. Μαύρας. Το έργο είναι ενταγμένο στο τρέχον ΕΣΠΑ των Ιονίων Νήσων, με τίτλο «Ανάδειξη Κάστρου Αγ. Μαύρας», έχει προϋπολογισμό 790.000 Ευρώ και βαίνει προς την ολοκλήρωσή του στο τέλος του 2021. Περιλαμβάνει δημιουργία διαδρομών περιήγησης, αποκατάσταση κτιρίων εντός του φρουρίου, τοποθέτηση εποπτικού υλικού, δημιουργία εκθεσιακών χώρων.

Όπως ενημερώνει η Εφορεία, ο επόμενος στόχος της είναι η εκπόνηση ενός συνολικού σχεδίου, ενός master plan, το οποίο θα περιλαμβάνει τα υπόλοιπα οχυρωματικά έργα του κάστρου, την τάφρο, την ανατολική οχύρωση, τον περιβάλλοντα χώρο.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη βελτίωσης του περιβάλλοντος χώρου του μνημείου αλλά και την εξυπηρέτηση των επισκεπτών, δεδομένου ότι εντός του κάστρου δεν λειτουργεί αναψυκτήριο, ούτε έχει σχεδιαστεί να συμβεί κάτι τέτοιο, η Εφορεία κατόπιν της σχετικής γνωμοδότησης του 2018 του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Ιονίων Νήσων, εξέδωσε μία απόφαση, με την οποία τον Ιούλιο του '18 εγκρίθηκε υπό όρους το αίτημα του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Λευκάδος για την παραχώρηση χρήσης για την επαναλειτουργία του τουριστικού περιπτέρου και των λουτρικών εγκαταστάσεων. Αυτή η απόφαση, μεταξύ άλλων, όριζε ότι θα έπρεπε να υποβληθεί πλήρης αρχιτεκτονική μελέτη, ενώ προέβλεπε ρητά ότι θα επιτραπεί συντήρηση, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των υφισταμένων εγκαταστάσεων, χωρίς ουδεμία επέκταση.

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Λευκάδος το 2021 ζήτησε με επάλληλα έγγραφα του την έγκριση μιας μελέτης με τίτλο «Εργασίες για την λειτουργική ενεργειακή αναβάθμιση, στατική ενίσχυση και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου των υφισταμένων τουριστικών εγκαταστάσεων του τουριστικού περιπτέρου Λευκάδος». Η Εφορεία έκανε την αυτοψία στην περιοχή και διαβίβασε τον Ιούνιο του 2021 με έγγραφό της τις αιτήσεις του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου με τη μελέτη και τις απόψεις της στο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Ιονίων Νήσων για να γνωμοδοτήσει. Στο έγγραφο με τις απόψεις της Εφορείας ενσωματώθηκαν και οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτ. Ελλάδος, Πελοποννήσου και Ν. Ιονίου, όπως αυτές διατυπώθηκαν στο από τον Ιούνιο 2021 έγγραφό της.

Έπειτα από την παρουσίαση του ιστορικού της υπόθεσης, η εισηγήτρια περνά στην παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης καθώς και στις προτάσεις αυτής της μελέτης.

Ως προς τα μορφολογικά στοιχεία και την περιγραφή των υφισταμένων κτιρίων του συγκροτήματος που ονομάζεται τουριστικό περίπτερο Λευκάδος, δηλαδή του κυκλικού κτιρίου, το οποίο προορίζεται για αναψυκτήριο και των επιμήκων λουτρικών εγκαταστάσεων, τα κτίρια αυτά είναι κατασκευασμένα με φέροντα σκελετό οπλισμένου σκυροδέματος αποτελούμενο από υποστυλώματα και δοκούς. Η επαναλαμβανόμενη κυματοειδής στέγη του τουριστικού περιπτέρου είναι το κυρίαρχο στοιχείο και διαμορφώνει την αρχιτεκτονική φόρμα της δομής. Αποτυπώνει εξάλλου αρχιτεκτονικά μία εποχή έτσι και αλλιώς.

Μετά από ενδελεχή έλεγχο της υφιστάμενης φέρουσας ικανότητας των κτιρίων, προέκυψε ότι αυτά είναι επισφαλής για τη χρήση τους από το κοινό και συνεπώς έχρηζαν συντήρησης.

Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια το τουριστικό περίπτερο, το κτίριο Β. Πρόκειται για κτίσμα κυκλικής κάτοψης διαμέτρου 27μ. με εμβαδό ισογείου 539,44τ.μ. και ένα μικρό σε έκταση υπόγειο, στο οποίο η πρόσβαση γίνεται με εσωτερική κλίμακα. Έχει κυκλικά υποστυλώματα στο εσωτερικό, οργανωμένα σε δύο δακτυλίους. Το κτίριο θα εξεταστεί και αργότερα στη στατική προσέγγιση. Για το λόγο αυτό η εισηγήτρια τονίζει ότι θα ήταν καλό να είναι ο κ. Σπυράκος παρών σε αυτή τη συζήτηση, διότι έχει απασχολήσει γενικώς το ζήτημα της στατικής ενίσχυσης αυτών των δύο κτιρίων.

Ο κ. Νικόλαος Μουρτζάς, Γεωλόγος, παρεμβαίνει προκειμένου να πληροφορήσει την εισηγήτρια ότι αναπληρώνει τον κ. Σπυράκο στο Συμβούλιο κατά την εξέταση του θέματος και ότι ο ίδιος δε γνωρίζει από στατικά.

Ο Πρόεδρος απευθυνόμενος στην εισηγήτρια της λέει ότι για τη στατική μελέτη φέρει την ευθύνη ο μηχανικός, ο οποίος έχει κάνει τους υπολογισμούς. Δεν πρόκειται για πολύωρο κτίριο.

Η εισηγήτρια αντιτείνει ότι δεν ισχύει αυτό. Διευκρινίζει ότι εδώ τα μέλη θα δουν στην πραγματικότητα μία προμελέτη, και αυτό θα το καταλάβουν προς το τέλος της συζήτησης. Η ίδια θα κάνει αναλυτική παρουσίαση.

Εν πάση περιπτώσει, η εισηγήτρια συνεχίζει λέγοντας ότι οι όψεις διαμορφώνονται με πολυγωνικά υαλοπετάσματα, τα οποία δείχνει σε διαφάνεια. Κάτω υπήρχε χαμηλό στηθαίο 70εκ., και υπάρχει και σε ένα σημείο ένα κομμάτι το οποίο είχε έναν ψηλό τοίχο. Πρόκειται για ένα κτίριο, το οποίο έχει υποστεί μετασκευές στην πορεία. Η εισηγήτρια δείχνει σημεία που κάποτε ήταν διάτρητα. Σύμφωνα με την αρχιτεκτονική εκείνης της εποχής, δεν υπήρχαν αυτά τα πάνελ. Αν παρασταθεί ο μηχανικός στο Συμβούλιο, ίσως τους πει μήπως τα πάνελ μπήκαν για να κλείσει ο χώρος και να αποφευχθούν παραβατικές ή άλλες συμπεριφορές.

Στη συνέχεια, η εισηγήτρια δείχνει το εσωτερικό του κτιρίου με τα υποστυλώματα σε δύο δακτυλίους, τον εσωτερικό και τον εξωτερικό.

Η στέγη είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα, ο εσωτερικός δακτύλιος στεγάζεται με μία επίπεδη πλάκα, ενώ ο εξωτερικός με την καμπυλόγραμμη, την οποία η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια. Στην έδραση του κτίσματος δημιουργείται μία αβαθής δεξαμενή, πιθανότατα σε σημείο εξωτερικά.

Η εισηγήτρια προχωρά στο κτίριο των λουτρικών εγκαταστάσεων, των αποδυτηρίων, το κτίριο Α όπως έχει αποτυπωθεί. Πρόκειται για ορθογώνιο μακροσκελές κτίριο με εμβαδόν ισογείου 498,98τ.μ. Οι διαστάσεις της στέγης του είναι 51,50μ. επί 11,90μ. με μεταγενέστερες προσθήκες, οι οποίες προτείνεται να καθαιρεθούν. Το ύψος τους κυμαίνεται από 2,25μ. έως 2,70μ. Η εισηγήτρια δείχνει τη στέγη, η οποία εσωτερικά έχει έναν κίονα υποστυλωμάτων. Η ανωδομή του είναι κυματοειδής από οπλισμένο σκυρόδεμα.

Επισημαίνεται ότι τα κτίρια αυτά είναι υπερυψωμένα κατά 1,5μ. με 3μ. περίπου σε σχέση με τον δρόμο και η πρόσβαση γίνεται μέσω κλιμάκων από σκυρόδεμα. Σε αυτές τις πλατφόρμες από σκυρόδεμα που περιέβαλαν τα κτίρια υπήρχαν και κλίμακες.

Κατά την έκθεση, στατικά, τα δύο κτίρια παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα. Η εισηγήτρια επισημαίνει ότι τα κτίρια βρίσκονται σε περιοχή με μεγάλη σεισμικότητα.

Κατόπιν δείχνει το κτίριο Α, του οποίου έχει διαβρωθεί σε μεγάλο βαθμό ο οπλισμός στην ανωδομή, στα υποστυλώματα και στο κέλυφος και έχει αποσαθρωθεί το οπλισμένο σκυρόδεμα. Το κυκλικό κτίριο Β βρίσκεται σε λίγο καλύτερη κατάσταση και η διάβρωση του οπλισμού είναι έντονη. Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των δύο κτιρίων.

Κατόπιν, η εισηγήτρια προχωρά σε παρουσίαση των προτεινόμενων εργασιών για τη συντήρηση, ενίσχυση και επανάχρηση των κτιρίων, όπως προκύπτουν από τη μελέτη που εξέτασε το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων, η αρμόδια Εφορεία και η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων. Η συγκεκριμένη μελέτη, όπως δηλώνει, αποσκοπεί στην ενίσχυση της φέρουσας ικανότητας και στην αισθητική βελτίωση των κτιρίων με επεμβάσεις που τροποποιούν τη

μορφολογία τους, αλλά και με εκτεταμένες επεμβάσεις και διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου τους.

Σύμφωνα με το διάγραμμα δόμησης, η υφιστάμενη κάλυψη και δόμηση, έκτασης 1.028,42 τ.μ., παραμένουν ως έχουν αλλά προτείνονται επεμβάσεις στα κτίρια.

Στο κτίριο Α, στις λουτρικές εγκαταστάσεις, σύμφωνα με την τεχνική έκθεση που έχει υποβληθεί, επαναφέρεται στην αρχική φόρμα, δημιουργείται ένας ημιυπαίθριος χώρος στη βορειοδυτική πλευρά, τον οποίο η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια. Ο χώρος είναι χωρίς αυθαίρετες προσθήκες. Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια στοιχεία που απομακρύνονται. Τοποθετείται μπαρ, αποδυτήρια, τουαλέτες, κουζίνα, και αίθουσα πρώτων βοηθειών. Επίσης προστίθενται υπαίθριοι ασκεπείς χώροι λουτήρων με ένα μεταλλικό δοκάρι από κόρτεν, το οποίο τρέχει γύρω-γύρω, και μία ξύλινη τοιχοποιία για την απόκρυψη των λουτήρων. Πρόκειται για κατασκευή εκτός του περιγράμματος του κτιρίου. Η εισηγήτρια δείχνει στην κάτοψη λεπτομέρειες της προτεινόμενης κατασκευής, καθώς και διαφάνειες με τη μεταγενέστερη προσθήκη που προτείνεται να απομακρυνθεί, τη θέση της προτεινόμενης κατασκευής υπαίθριων λουτήρων, τομές και φωτορεαλιστικό.

Ως προς τα κατασκευαστικά, προτείνεται ενίσχυση της θεμελίωσης του κτιρίου, συγκεκριμένα της εσχάρας, των δοκών οπλισμένου σκυροδέματος με την αφαίρεση της επικάλυψης από τσιμεντοκονία και την κάλυψη του οπλισμού, νέος μανδύας από οπλισμένο ενισχυμένο σκυρόδεμα με πάχος 14εκ. και καθαίρεση των σαθρών τμημάτων των υποστυλωμάτων. Ως προς τα στατικά, προβλέπεται προσθήκη δύο μεταλλικών υποστυλωμάτων σε επαφή με τα υπάρχοντα υποστυλώματα, σταδιακή καθαίρεση της οροφής και τοποθέτηση νέας στην ίδια μορφή και διάσταση από γαλβανισμένο μεταλλικό και επένδυση ινοσανίδας, καθώς και τοποθέτηση κατακόρυφων χιαστί μεταλλικών στοιχείων που δεν εμποδίζουν την λειτουργικότητα του χώρου, καθώς και οριζόντιων χιαστί μεταλλικών στοιχείων στη βάση του κελύφους της οροφής.

Η εισηγήτρια προχωρά σε παρουσίαση της αποτύπωσης και της πρότασης για το κτίριο Β, το τουριστικό περίπτερο. Σύμφωνα με την πρόταση, δημιουργείται ένας υπόγειος χώρος. Η εισηγήτρια υπενθυμίζει ότι στο υπόγειο του κτιρίου υπήρχε μόνο ένας χώρος που λειτουργούσε ως λεβητοστάσιο-αποθήκη. Όλα τα υπόλοιπα, όπως εμφανίζονται στη μελέτη, λέγεται ότι είναι μπαζωμένα. Η ίδια παραδέχεται ότι δε μπορεί να διαπιστώσει αν ήταν ή όχι μπαζωμένα ή αν είναι εκεί το έδαφος. Εν πάση περιπτώσει, δεν υπήρχαν διαμορφώσεις. Σύμφωνα με την πρόταση, αυτός ο χώρος ανοίγει, αναδιαρρυθμίζεται στο ισόγειο, συνδέεται με το ισόγειο με κλίμακες και γίνεται ενίσχυση της θεμελίωσης. Αυτό επιτυγχάνεται με αφαίρεση της πλάκας του δαπέδου, την αφαίρεση, επιχωμάτωση και ενίσχυση βάσει θεμελίωσης και των περιμετρικών τοιχίων, επί των οποίων εδράζονται τα υποστυλώματα, με κατάλληλους μανδύες από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η υφιστάμενη θεμελίωση, αφού ενισχυθεί, θα επιτρέψει τη χρήση του χώρου μεταξύ της βάσης και της πλάκας δαπέδου του ισόγειου ως βοηθητικού με κοινόχρηστες τουαλέτες. Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια τα αποδυτήρια, τις τουαλέτες προσωπικού, τις αποθήκες, και τις

Η/Μ εγκαταστάσεις, τα οποία στεγάζονται στο υπόγειο, μετά από τις εργασίες ενίσχυσης.

Ανεβαίνοντας προς τα πάνω, ένα τμήμα του ισογείου υποβαθμισμένο κατά 1μ. μετατρέπεται σε κουζίνα. Η εισηγήτρια δείχνει την αντίστοιχη διαφάνεια.

Όσον αφορά τη στέγαση του κτιρίου, καθαιρείται το επίπεδο του εσωτερικού δακτυλίου υποστυλωμάτων και δημιουργείται ένα αίθριο, ενώ στις όψεις τοποθετούνται σύγχρονα ενεργειακά υαλοπετάσματα, επενδύονται οι τοιχοποιίες με στοιχεία κόρτεν, τοποθετείται ένα στέγαστρο κόρτεν. Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνειες την αποτύπωση και την κάτοψη του δώματος πριν και μετά από τις εργασίες αποκατάστασης. Συνεχίζει λέγοντας ότι εξωτερικά τοποθετούνται ξύλινες τοιχοποιίες σε πολλά σημεία, για προστασία από τον άνεμο. Σε διαφάνεια δείχνει μία ξύλινη τοιχοποιία. Δημιουργείται μία ξύλινη βεράντα. Πρόκειται για κατασκευή με επίστρωση deck πλάτους 3μ. σε επαφή με την ξύλινη ράμπα για ΑμεΑ που οδηγεί στο υπόγειο του κτιρίου. Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια την ξύλινη βεράντα τύπου deck με ράμπες περιφερειακά, εκ των οποίων μία ράμπα ΑμεΑ, η οποία κατεβάζει προς το υπόγειο και μία δεύτερη, η οποία βάζει μέσα στο κτίριο, ενώ υπάρχουν και άλλες ράμπες περιφερειακά του κτιρίου.

Η εισηγήτρια δείχνει τομές, μια εκ των οποίων απεικονίζει μία από τις ξύλινες ράμπες που θα δημιουργηθούν, καθώς και ένα φωτορεαλιστικό του πώς θα γίνει αυτό, με τις ξύλινες τοιχοποιίες, τη βεράντα, τη ράμπα που οδηγεί στο κατώτερο τμήμα και διάφορα deck.

Συνεχίζει λέγοντας ότι, σύμφωνα με την περιγραφή της στατικής προμελέτης, για την ενίσχυση του κτιρίου προτείνεται αποξήλωση οξειδωμένων τμημάτων του οπλισμού και του αποσαθρωμένου σκυροδέματος και ενίσχυση με μανδύα στις πλάκες, στα κελύφη, στις δοκούς. Η θεμελίωση θα ενισχυθεί με κοιτόστρωση, θα απομακρυνθούν τα φθαρμένα υποστυλώματα τμηματικά και θα γίνουν νέα χυτά στην ίδια θέση. Η πλάκα δαπέδου θα κατασκευαστεί εκ νέου χωρίς το τοίχιο στην εξωτερική περιφέρεια από οπλισμένο σκυρόδεμα, η στέγη θα καθαριστεί από τα σαθρά τμήματα, θα αφαιρεθεί το οριζόντιο τμήμα της μεταξύ των έξι εσωτερικών υποστυλωμάτων. Στη συνέχεια θα τοποθετηθεί μανδύας οπλισμού. Θα επενδυθεί με εκτοξευόμενο ενισχυμένο σκυρόδεμα. Μεταξύ των δοκών από μπετόν θα τοποθετηθούν οριζόντιες και χιαστί χαλύβδινες δοκοί. Το ίδιο θα επαναλαμβάνεται στα σημεία που υποδεικνύονται στη στατική μελέτη μεταξύ των υποστυλωμάτων για την αύξηση της ακαμψίας.

Επίσης, τοποθετείται μία ψευδοροφή, η οποία επεκτείνεται εξωτερικά και δημιουργείται περιμετρικό μέτωπο εκτός του στεγάστρου κόρτεν.

Το επίπεδο τμήμα της στέγης αφαιρείται, δημιουργείται αίθριο στο κέντρο εντός της περιμέτρου των έξι υποστυλωμάτων του πρώτου δακτυλίου.

Σύμφωνα με την τεχνική έκθεση, στον χώρο τοποθετείται ένας ανελκυστήρας για άτομα με κινητικά προβλήματα. Η εισηγήτρια διευκρινίζει ότι ο ανελκυστήρας δε φαίνεται στα σχέδια αλλά προβλέπεται η κατασκευή του,

σύμφωνα με το μηχανικό. Τέλος, πάνω από το αίθριο τοποθετείται μία αυτόματη ανοιγοκλειόμενη οροφή.

Η εισηγήτρια, στη συνέχεια, δείχνει την υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντα χώρου. Περιλαμβάνει τα δύο κτίρια, το κυκλικό και το ορθογώνιο, και κάποιες μεγάλες πλατφόρμες από σκυρόδεμα, οι οποίες σε γενικές γραμμές αναπτύσσονται σε τμήμα, το οποίο η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια. Επιπλέον, περιλαμβάνει κάποιες τσιμεντένιες κλίμακες, τις οποίες έδειξε προηγουμένως.

Η μελέτη για την αναβάθμιση του όλου χώρου προτείνει μία σειρά από ράμπες για την πρόσβαση των ΑμεΑ. Η εισηγήτρια προχωρά σε ανάλυση της πρότασης. Δείχνει σε διαφάνεια τη μία ράμπα, μήκους περίπου 24μ. και πλάτους 2,40μ. Οδηγεί από το 1,65μ. του δρόμου σε στάθμη ύψους 2,82μ. Αυτή η ράμπα επιστρώνεται με χυτό βοτσαλωτό δάπεδο. Στη συνέχεια, από εκεί κατασκευάζεται μία άλλη ράμπα σε δύο τμήματα. Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια ένα μικρό τμήμα και ένα μεγαλύτερο, συνολικού μήκους 31μ., με πλατύσκαλα, ένα πλάτος 2μ. οδηγεί στην παραπάνω στάθμη, σε ύψος 4,44μ. Η εισηγήτρια υπενθυμίζει ότι υπάρχει μία υψομετρική διαφορά που επιχειρείται να αντιμετωπιστεί με αυτές τις ράμπες.

Επίσης, υπάρχουν διαδοχικές ράμπες, άλλες κυκλικές, άλλες ευθύγραμμες, οι οποίες οδηγούν στο εσωτερικό του περιπτέρου, τόσο στη στάθμη του ισογείου όσο και σε αυτή του υπογείου, όπου χωροθετούνται οι χώροι υγιεινής για τα ΑμεΑ. Η εισηγήτρια δείχνει τις ράμπες σε διαφάνεια, καθώς και δύο ακόμα ράμπες, οι οποίες οδηγούν στην παραλία. Επισημαίνει ότι κάποια από αυτές τις κατασκευές είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα και ότι για τη στήριξή τους είναι απαραίτητη η κατασκευή τοιχίων.

Η εισηγήτρια χαρακτηρίζει τη μελέτη ως όχι πάρα πολύ διεξοδική. Κατά την εκτίμηση της ΔΒΜΑ, πρόκειται για προμελέτη, η οποία θέλει αποσαφήνιση, γιατί όλες αυτές οι ράμπες χωροθετούνται σε ένα αμμώδες περιβάλλον, το οποίο είναι εκτός των περιοχών που υπάρχουν τα σκυροδέματα, οι πλατφόρμες αυτές. Η εισηγήτρια υπενθυμίζει ότι όλα αυτά βρίσκονται σε μία αμμώδη έκταση, την Αμμόγλωσσα. Εν πάση περιπτώσει, όλες αυτές οι ράμπες προφανώς χρειάζονται κάποια τοιχία και κάποιες επιστρώσεις και σκυροδέματα για να στηριχθούν. Προβλέπονται και τοιχία και άλλες κατασκευές, τα οποία δεν έχει εξηγηθεί τι είναι.

Ως προς τις κλίμακες, η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια την υφιστάμενη κατάσταση του κτιρίου. Συγκεκριμένα, δείχνει μια πλατφόρμα από τσιμέντο, μια άλλη πλατφόρμα σε χαμηλότερο επίπεδο και κλίμακα, η οποία υπήρχε ήδη. Όπως πληροφορεί, άλλες κλίμακες τροποποιούνται ή καταργούνται, ενώ κατασκευάζονται και κάποιες νέες.

Τα σκίαστρα είναι ένα ακόμα τμήμα της μελέτης. Είναι από χάλυβα και επένδυση ξύλου, ενώ η σκίαση γίνεται με ύφασμα. Η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια τη θέση τριών σκιάστρων. Νότια του επιμήκους κτιρίου Α τοποθετείται το πρώτο σκίαστρο, με διαστάσεις 3,30x17,36. Βορειανατολικά του κυκλικού κτιρίου είναι δύο σκίαστρα. Δύο σκίαστρα, διαστάσεων 20x6 το

καθένα, είναι σε επαφή με τα τοιχία της ράμπας ΑμεΑ. Η εισηγήτρια δείχνει ένα τρίτο σκιάστρο, διαστάσεων 5x24μ., που στεγάζει μπαρ και τραπεζοκαθίσματα. Στο φωτορεαλιστικό του συγκεκριμένου σκιάστρου, στο πίσω μέρος, εμφανίζεται και κατασκευή, η οποία φαίνεται να είναι από λιθοδομή.

Κατόπιν, η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια τις λεγόμενες ντουζιέρες, στα βορειανατολικά της έκτασης. Πρόκειται δύο υπαίθριες κινητές κατασκευές ντους και αποδυτηρίων, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως προσωρινές ασκεπείς κατασκευές από ξύλο. Οι κατασκευές μοιάζουν με τοιχαλάκια, διαστάσεων περίπου 2,60x8,65μ. εκάστη.

Στην επόμενη διαφάνεια, η εισηγήτρια δείχνει τα deck. Πρόκειται για ξύλινα δάπεδα τύπου deck. Ένα, το οποίο βρίσκεται βόρεια του επιμήκους κτιρίου, είναι πολυγωνικής μορφής. Ένα δεύτερο, διαστάσεων περίπου 32x6, τοποθετείται στα βορειοδυτικά του κυκλικού κτιρίου και σε επαφή με αυτό. Τέλος, σε επαφή με το κυκλικό κτίριο στα νοτιοδυτικά, διαμορφώνεται κυκλικός χώρος με επίστρωση deck, πλάτους 3μ. Στα νοτιοδυτικά του χώρου, σε χώρο που οριοθετείται από κυκλοτερή κατασκευή, πιθανό τοιχίο, η εισηγήτρια δείχνει σε διαφάνεια μία κλιμακωτή διαμόρφωση, με δάπεδα τύπου deck, όπου, σύμφωνα με την πρόταση, τοποθετούνται υπαίθριες κινητές κατασκευές.

Η εισηγήτρια αναφέρει ότι προβλέπεται και ένας πεζόδρομος πλάτους 3μ. για την πρόσβαση στην παραλία, τον οποίο δείχνει σε διαφάνεια.

Στη συνέχεια, δείχνει τις παλιές επιφάνειες από σκυρόδεμα γύρω-γύρω από το κυκλικό κτίριο. Σε αυτές τις διαμορφωμένες από σκυρόδεμα επιφάνειες στο ανατολικό και νότιο τμήμα του οικοπέδου, αφού διαφοροποιηθούν οι στάθμες, τοποθετείται το μπετόν με βοτσαλωτή επιφάνεια, ενώ γίνεται και επέκταση των υφιστάμενων επιφανειών από οπλισμένο σκυρόδεμα, διότι είναι προφανές ότι αυτές οι επιφάνειες επεκτείνονται μέχρι το σημείο, όπου τοποθετούνται οι διάφορες κατασκευές.

Στα δυτικά και νοτιοδυτικά της έκτασης παραμένει το φυσικό αμμώδες έδαφος, ενώ, σύμφωνα με την τεχνική έκθεση, κάθετες επιφάνειες από ξύλο τοποθετούνται πέριξ του κτιρίου Β, για προστασία από την άμμο. Γίνονται και κάποιες φυτεύσεις με αλμυρίκια.

Βλέποντας πληθώρα κατασκευών στον περιβάλλοντα χώρο, η ΔΒΜΑ ζήτησε να μάθει πώς θα γίνουν. Καταρχήν, η Διεύθυνση ρώτησε τι προβλέπεται για τις ράμπες, καθώς για τις ράμπες θα γίνουν παρεμβάσεις με σκυρόδεμα για διευκόλυνση των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα. Σύμφωνα με το μηχανικό, οι παρεμβάσεις θα λάβουν χώρα στο υφιστάμενο σκυροδετημένο δάπεδο, όμως αυτό δεν είναι απολύτως ακριβές κατά την εκτίμηση της ΔΒΜΑ, διότι βλέπουν ράμπες και σε άλλα σημεία, στα οποία δεν υπήρχαν. Κατά το μηχανικό, επίσης, δεν προβλέπεται καμία επίστρωση δαπέδου με μπετόν πέραν του υφιστάμενου, εντούτοις στη ΔΒΜΑ φαίνεται να επεκτείνεται η επίστρωση μπετόν, γιατί η μελέτη αναφέρει χυτό βοτσαλωτό δάπεδο σε τμήμα, στο οποίο αυτή τη στιγμή υπάρχει άμμος. Προφανώς στο συγκεκριμένο σημείο προβλέπεται να γίνει κάποια επίστρωση για να πέσει από πάνω το χυτό

βοτσαλωτό δάπεδο. Σε αυτό μπορεί να απαντήσει στο Συμβούλιο ο ίδιος ο μηχανικός.

Όταν η ΔΒΜΑ ρώτησε για όλες τις χαρακτηρισμένες από τη μελέτη ως μη μόνιμες κατασκευές, δηλαδή τα ξύλινα deck, τα σκίαστρα, τις ντουζιέρες, τα οποία είναι μεγάλων διαστάσεων, ο μηχανικός απάντησε ότι τα δάπεδα από ξυλοσανίδες, δηλαδή τα deck, τα θεωρούν ως μη μόνιμες κατασκευές, τα οποία εφαρμόζονται επί πασσάλων Φ10, βάθους 60εκ., που βυθίζονται στο αμμώδες έδαφος. Η ΔΒΜΑ είναι επιφυλακτική ως προς αυτό, λόγω του μεγάλου μεγέθους των συγκεκριμένων κατασκευών.

Ως προς τα σκίαστρα, η εισηγήτρια αναφέρει ότι, σύμφωνα με τη μελέτη, αυτά εφαρμόζονται στα δάπεδα από σκυρόδεμα, στην πλευρά του διαύλου αποτελούνται από μεταλλικό σκελετό μικρής διατομής, ο οποίος επενδύεται με ξύλο και φέρει τα υφασμάτινα σκίαστρα-τέντες. Ο σκελετός αγκυρώνεται σε προκαθορισμένες θέσεις στο δάπεδο. Η κατασκευή δεν έχει μόνιμο χαρακτήρα και παραμένει στον χώρο τους καλοκαιρινούς μήνες. Λόγω της μεγάλης έντασης του ανέμου στην περιοχή, η κατασκευή των σκιάστρων θα πρέπει να είναι ασφαλής. Σύμφωνα με τη μελέτη, καμία ομπρέλα δεν τηρεί τις προδιαγραφές ασφαλείας σε άνεμο άνω των 80χλμ. την ώρα.

Σε διαφάνειες δείχνει τις υφιστάμενες πλατφόρμες και κλίμακες. Σε μια από αυτές η εισηγήτρια υποδεικνύει το σημείο, μέχρι το οποίο φτάνουν οι πλατφόρμες, καθώς και την περιοχή, στην οποία υπάρχει χώμα. Η ΔΒΜΑ αντιλαμβάνεται ότι στο σημείο αυτό προφανώς θα γίνει κάποια κατασκευή, εφόσον η μελέτη κάνει λόγο για χυτό βοτσαλωτό δάπεδο. Ακολουθούν διαφάνειες με τη θέση των deck και την έμπηξη των σκιάστρων στην άμμο, καθώς και διαφάνειες με φωτορεαλιστικά της συνολικής διαμόρφωσης του χώρου του τουριστικού περιπτέρου. Η εισηγήτρια δείχνει τη θέση του κάστρου της Αγ. Μαύρας.

Ακολούθως, η εισηγήτρια ενημερώνει ότι η Εφορεία είδε τη μελέτη, εισηγήθηκε για αυτή προς το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Ιονίων Νήσων, είπε ότι δεν έχει αντίρρηση για τις εργασίες αυτές, με το σκεπτικό ότι η χρήση του κτιρίου θα εξυπηρετήσει και το κάστρο της Αγ. Μαύρας που δεν έχει υποδομές, ούτε προβλέπεται να αποκτήσει. Έκρινε ότι η αναβάθμιση του χώρου του τουριστικού περιπτέρου, εφόσον γίνει με τους ενδεδειγμένους όρους, θα βελτιώσει τον περιβάλλοντα χώρο του μνημείου, ο οποίος παρουσιάζει εικόνα εγκατάλειψης, κυρίως με την οπτική επαφή με το κτίριο του ΤΑΟΛ και με αυτά τα δύο εγκαταλελειμμένα κτίρια και θα συμβάλλει στην συνολικότερη αναβάθμιση.

Η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδος, Πελοποννήσου Ν. Ιονίου, η οποία ελέγχει την περιοχή της Γύρας, ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, έκανε αυτοψία και συμφώνησε κι εκείνη για την αποκατάσταση των κτιρίων, θέτοντας μία σειρά από όρους:

Να μην κατασκευαστεί η μετόπη και το στέγαστρο στο τουριστικό περίπτερο, όπως προτείνεται στη μελέτη.

Κατά την επισκευή των φερόντων στοιχείων, να γίνει τμηματική αποκατάσταση με νέα στοιχεία ίδιων διαστάσεων, καθώς πιθανή ενίσχυση των υφισταμένων θα προξενήσει αλλοίωση στους υφιστάμενους όγκους των φερόντων στοιχείων με αποτέλεσμα την αλλοίωση της αρχικής μορφής των κτιρίων. Να λεχθεί ότι τα κτίρια αυτά προϋπήρχαν της κήρυξης, οπότε σε κάθε περίπτωση επισημαίνει η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων αυτό.

Να αντικατασταθεί, αλλά να διατηρηθεί στην ίδια μορφή η δαντελωτή πλάκα οροφής του περιπτέρου.

Και να αντικατασταθεί και διατηρηθεί το πλαίσιο από οπλισμένο σκυρόδεμα που όριζε την κύρια είσοδο της εγκατάστασης.

Η Εφορεία εισηγήθηκε τη μελέτη στο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Ιονίων Νήσων με μία σειρά από όρους:

Να προηγηθούν δοκιμαστικές τομές στον υπό διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρο του περιπτέρου.

Οι δοκιμαστικές τομές να γίνουν στο βάθος των διαμορφώσεων ή και βαθύτερα, αν απαιτηθεί, με την επίβλεψη της Εφορείας.

Από τα αποτελέσματα να κριθεί, κατά τα συνήθη, η υλοποίηση ή μη της διαμόρφωσης ή η τροποποίηση.

Οι εκσκαφικές εργασίες να γίνουν υπό τη διαρκή παρουσία φύλακα.

Αν αποκαλυφθούν αρχαιότητες, να γίνει ανασκαφική έρευνα, και τα συναφή.

Ο ακριβής χρωματισμός των επιφανειών του περιπτέρου και των λουτρικών εγκαταστάσεων να προκύψει κατόπιν υπόδειξης, μεταξύ δειγμάτων, από την Εφορεία, σε συνεργασία με τον ανάδοχο. Η Εφορεία επαναλαμβάνει να τηρηθούν οι όροι της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων.

Αν υπάρξει ανάγκη συμπληρωματικών εργασιών, να ζητηθεί η άδεια της Εφορείας.

Να μην τοποθετηθεί περίφραξη και είσοδος στον περιβάλλοντα χώρο, προκειμένου να υπάρχει απρόσκοπτη πρόσβαση των επισκεπτών στην έκταση και θέαση του κάστρου Αγ. Μαύρας.

Η εισηγήτρια ενημερώνει ότι το θέμα εξετάστηκε στο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων, στις 19/07/2021. Το Τοπικό Συμβούλιο γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της εισήγησης της Εφορείας με τους όρους και στη συνέχεια υπήρξε ένας εσφαλμένος χειρισμός. Απεστάλη από το Τοπικό Συμβούλιο στη ΔΙΠΚΑ και κάποια στιγμή στα μέσα του Σεπτεμβρίου ήρθε στη ΔΒΜΑ.

Εντωμεταξύ, συνεχίζει η εισηγήτρια, υπήρξε μία σειρά από διαμαρτυρίες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τόσο προς τη ΔΒΜΑ όσο και προς την Εφορεία, επιστολή της επίτιμης καθηγήτριας του ΕΜΠ κ. Φίλιππας Αποστόλου και της Δρ. Λαμπρινού και αίτηση του Δημοτικού Συμβούλου Λευκάδος κ. Πέτρου Ζαβιτσιάνου με συνημμένα έγγραφα. Τα συνημμένα έγγραφα περιλαμβάνουν το πρακτικό μιας συνεδρίασης του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Λευκάδος, διοικητική προσφυγή του κ. Ζαβιτσιάνου κατά της απόφασης του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου, το ιδρυτικό κείμενο της Συντονιστικής Επιτροπής, το ψήφισμα της Ομοσπονδίας λευκαδίτικων συλλόγων. Η εισηγήτρια επισημαίνει ότι υπάρχει μία ομάδα ανθρώπων, οι οποίοι δυσφορούν, δεν συμφωνούν, και σε αυτά όλα θίγονται, μεταξύ άλλων, ζητήματα ύπαρξης ή μη αρχαιοτήτων στην περιοχή, κυρίως στην επιστολή της κ. Φίλιππας Αποστόλου και της Δρ. Λαμπρινού. Το θέμα που αφορά στην ύπαρξη αρχαιοτήτων θα απαντηθεί από τη ΔΒΜΑ.

Η αισθητική επιβάρυνση ή μη της αδόμητης ζώνης από τον εκσυγχρονισμό και τη λειτουργία, η χρήση του περιπτέρου και των λουτρικών εγκαταστάσεων και, τέλος, η προσφυγή κατά της απόφασης του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου, έχουν να κάνουν με την ένταξη της περιοχής στη χερσαία ζώνη λιμένος. Όπως δηλώνει η εισηγήτρια, αυτά δεν απασχολούν την ΔΒΜΑ αλλά, σε κάθε περίπτωση, τα έλαβαν υπόψη τους.

Η ΔΒΜΑ προβληματίστηκε και ζήτησε καταρχήν από την Εφορεία να τοποθετηθεί συνολικά για αυτά, η οποία το έπραξε.

Ένα στοιχείο, το οποίο προβλημάτισε ιδιαίτερα τη ΔΒΜΑ είναι ότι το πρακτικό του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής της Π.Ε. Λευκάδος, το οποίο, σημειωτέον, φαίνεται ότι έβλεπε μία προηγούμενη φάση της μελέτης με ένα ευρύτερο αντικείμενο, έκανε ιδιαίτερη μνεία στην περιγραφή της στατικής ενίσχυσης των κτιρίων. Η εισηγήτρια πιστεύει ότι, όσον αφορά αυτό το συγκεκριμένο ζήτημα, δεν υπάρχει τροποποίηση. Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής επεσήμανε ότι πολύ παρακινδυνευμένες παρεμβάσεις προδιαγράφουν την ολική ή κατά τμήματα κατεδάφιση των κτισμάτων και την ανέγερση στη θέση τους άλλων με διαστάσεις, υλικά και μορφές, χωρίς το κόστος και το βάσανο της συντήρησης και αποκατάστασης.

Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής τότε τόνισε ότι διαφωνούσε με κάθε παρέμβαση κεκαλυμμένης ανέγερσης, ολικής ή κατά τμήματα, που περιγράφεται ως στατική ενίσχυση, λόγω απαγόρευσης κατεδάφισης.

Η εισηγήτρια επαναλαμβάνει ότι η ΔΒΜΑ ζήτησε τον σχολιασμό όλων αυτών από την Εφορεία, η οποία τοποθετήθηκε συνολικά. Η Εφορεία καταρχήν λέει ότι αυτές οι επιστολές και τα έγγραφα είναι μεταγενέστερης ημερομηνίας ή κατατέθηκαν εκ των υστέρων στην Εφορεία, άρα δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά την εισήγησή της. Η Εφορεία είχε ενημερωθεί για το πρακτικό του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής αλλά δεν το είχε, δεν της είχε διαβιβαστεί. Όσον αφορά στην ύπαρξη ή μη αρχαιοτήτων, το οποίο συνιστά κρίσιμο θέμα, αυτό πρέπει να απαντηθεί, διότι αυτό το οποίο έλεγαν οι κ.κ. Φίλιππα Αποστόλου και Λαμπρινού ήταν ότι στην περιοχή αυτή ενδεχομένως υπάρχουν αρχαιότητες, οι οποίες θα θιγούν από την βελτίωση του τουριστικού περιπτέρου. Η Εφορεία,

λοιπόν, μελέτησε το θέμα και απαντά στη ΔΒΜΑ ότι όσον αφορά αυτό, μετά από αυτήν την καταγγελία έχει πραγματοποιήσει τρεις αυτοψίες, τον Μάιο, τον Ιούνιο και τον Οκτώβριο του '21, αλλά δεν έχει εντοπίσει επιφανειακές αρχαιότητες και ίχνη οχυρωματικών έργων στην περιοχή περιμετρικά του τουριστικού περιπτέρου.

Επειδή η μελετήτρια Δρ. Λαμπρινού έλεγε ότι στα δυτικά του κάστρου προς την πλευρά της Γύρας υπήρξε δυτική ένυδρη τάφος και προτείχισμα, αυτά καταστράφηκαν το 1900 κατά τη διάνοιξη της διώρυγας, στην περιοχή του τουριστικού περιπτέρου δεν αναφέρεται προτείχισμα ή εξωτερική οχύρωση. Το αναφερόμενο από τη μελετήτρια πιθανό εξωτερικό οχυρό, γνωστό από τα σχέδια μηχανικών της Ενετικής Περιόδου του 1719-1725, το οποίο τοποθετεί στην διατριβή της χωρίς απεικόνιση στην περιοχή νοτιανατολικά του ΤΑΟΛ, του εργαστηρίου οινοποιίας, νοτιότερα της περιοχής του τουριστικού περιπτέρου, δεν εντοπίστηκε κατά τη διάρκεια των αυτοψιών. Τα εξωτερικά οχυρωματικά έργα ήταν κυρίως χωμάτινα και καταστράφηκαν κατά τη διάνοιξη του διαύλου.

Επισημαίνεται ότι και κατά τη διάνοιξη της διώρυγας της Λευκάδας, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 και των αντίστοιχων υποέργων των συναρμόδιων Υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ, δεν εντοπίστηκαν χερσαίες ή υποθαλάσσιες αρχαιότητες. Τα μόνα σωζόμενα ίχνη του δυτικού προτειχίσματος βρίσκονται στην ανατολική πλευρά του διαύλου στην πλευρά του κάστρου της Αγ. Μαύρας κοντά στη μεταγενέστερη αποβάθρα του εξωτερικού λιμένα της Αγγλοκρατίας. Η Εφορεία, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ύπαρξης μικρών έστω τμημάτων του δυτικού προτειχίσματος στην περιοχή του τουριστικού περιπτέρου, έθεσε ως όρο στην εισήγησή της τη διενέργεια δοκιμαστικών τομών πριν τις εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου. Αναφέρει, επίσης, ότι θα παρακολουθήσει κάθε σκαπτική εργασία και, εάν εντοπιστούν αρχαιότητες, θα ακολουθήσει σωστική ανασκαφή.

Όσον αφορά την επιβάρυνση της αδόμητης ζώνης, η Εφορεία επαναλαμβάνει αυτό, το οποίο έχει ήδη αναφέρει η εισηγήτρια, ότι η περιοχή του περιβάλλοντος χώρου του μνημείου επιβαρύνεται από την εικόνα των εγκαταλελειμμένων κτιρίων της δυτικής αυλής του διαύλου. Εκτίμησε, λοιπόν, ότι, εφόσον τα κτίρια αυτά έχουν εξαιρεθεί της κατεδάφισης, είναι προτιμότερο να αποκατασταθούν και να επαναλειτουργήσουν σύμφωνα με την αρχική τους χρήση. Γι' αυτό, με την έγκριση του 2018 έλεγε ότι η μελέτη θα έπρεπε να διατηρήσει τις ακριβείς εξωτερικές διαστάσεις, τα μορφολογικά στοιχεία, κ.λπ., όσο το δυνατόν πληρέστερα στην αρχική μορφή, με δεδομένο ότι τα κτίρια όπως ήδη είδαν, είχαν υποστεί τροποποιήσεις, προσθήκες, που είχαν μεταβάλει την εσωτερική τους διαρρύθμιση. Ως προς τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, η Εφορεία εξέφρασε την άποψη ότι οι διαμορφώσεις της εισόδου, οι νέες προσβάσεις για τα ΑμεΑ, η τοποθέτηση δαπέδου από ξυλεία, οι επιφάνειες σκίασης αποτελούν μη μόνιμες αναστρέψιμες κατασκευές, οι οποίες δεν επιβαρύνουν αισθητικά την περιοχή.

Επιπλέον, το μεγαλύτερο μέρος των διαμορφώσεων γίνεται στην δυτική πλευρά της Αμμόγλωσσας, σε σημείο μη ορατό από το κάστρο της Αγ.

Μαύρας. Ιδιαίτερα σημαντική, για την Εφορεία, είναι η δυνατότητα πρόσβασης των ΑμεΑ στην περιοχή του τουριστικού περιπτέρου και της Αμμόγλωσσας, η οποία γίνεται με τα κεκλιμένα επίπεδα.

Ως προς τη χρήση των δύο κτιρίων, του περιπτέρου και των λουτρικών εγκαταστάσεων, η εισηγήτρια επισημαίνει ότι η πρόταση του Λιμενικού Ταμείου αφορά στην επανάχρηση των εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση επισκεπτών, λουόμενων, για τις λειτουργίες εστίασης, αναψυκτηρίου, παροχής υπηρεσιών, αποδυτηρίων, φύλαξης αντικειμένων, W.C., κ.λπ.

Η πρόταση, κατά την άποψη της Εφορείας, συνάδει απολύτως με την αρχική χρήση των κτιρίων, εξυπηρετεί τις ανάγκες λειτουργίας του αρχαιολογικού χώρου και την ευρύτερη περιοχή του κάστρου. Συνεπώς, εκτιμά ότι αυτό θα εξυπηρετήσει και το φρούριο.

Επίσης, στους όρους της γνωμοδότησης αναφέρεται ότι δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση περίφραξης και εισόδου, ώστε να υπάρχει απρόσκοπτη πρόσβαση των επισκεπτών. Καλύπτει, συνεπώς, ο όρος της Εφορείας την ανησυχία των διαμαρτυρόμενων φορέων περί αποκοπής πρόσβασης του κοινού.

Συνεπώς, η Εφορεία αναφέρει ότι η ήπια αυτή τουριστική δραστηριότητα και επανάχρηση δεν δημιουργεί βλάβη, ενώ περαιτέρω όροι θα τεθούν κατά τη διάρκεια έκδοσης της άδειας λειτουργίας μετά την αποκατάσταση των κτιρίων.

Ως προς την ένταξη της περιοχής στη χερσαία ζώνη του λιμένος, θέμα, το οποίο τίθεται από τις κ.κ. Φίλιππα Αποστόλου και Λαμπρινού, αυτή, κατά την εισηγήτρια, είναι προγενέστερη των κηρύξεων της προστασίας και δεν έχει τεθεί μέχρι σήμερα κάτι τέτοιο. Η Εφορεία εκτιμά ότι το ζήτημα των χρήσεων γης και δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή του κάστρου θα αποτελέσει ένα αντικείμενο συζήτησης και διαβούλευσης των αρμοδίων φορέων, όταν θα προετοιμαστεί το master plan, για το οποίο η εισηγήτρια έκανε λόγο νωρίτερα.

Η εισηγήτρια φτάνει στο σημείο που στη ΔΒΜΑ διαβιβάζεται η γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου, οι καταγγελίες και οι απαντήσεις της Εφορείας. Η ΔΒΜΑ εξετάζει πολύ διεξοδικά τη μελέτη και δέχεται το έγγραφο του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου. Υπάρχει ένα υπόμνημα της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «Notion Ανάπτυξη Ακινήτων Ανώνυμη Εταιρεία». Κατά την εισηγήτρια, είναι η ίδια εταιρεία, η οποία έχει αναλάβει να κάνει την επένδυση αυτή, η οποία στο υπόμνημα εκθέτει τις απόψεις της. Η εισηγήτρια δηλώνει ότι δεν θα παρουσιάσει τις αντιρρήσεις της εταιρείας, κάτι που θα κάνει η δικηγόρος της εταιρείας που θα παρασταθεί. Γενικώς, θεωρεί ότι επαναλαμβάνονται αυτά τα θέματα, ότι θα αναβαθμιστεί η περιοχή, κ.λπ.

Η εισηγήτρια στέκεται μόνο στην απάντηση του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Λευκάδος, όπου διευκρινίζεται ότι δεν έχει σχεδιαστεί περίφραξη στον χώρο, δεν αποτρέπεται η ελεύθερη πρόσβαση στη θάλασσα. Παράλληλα, αναφέρει ότι έχει σχεδιαστεί ένας πεζόδρομος πλάτους 3μ. εντός του χώρου και πριν από τις εγκαταστάσεις, που θα εξυπηρετήσει την άμεση πρόσβαση στη θάλασσα.

Όσον αφορά τη στατική μελέτη, το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Λευκάδος επισημαίνει ότι η εκπονηθείσα και υποβληθείσα μελέτη δεν είναι σε επίπεδο μελέτης εφαρμογής και σκοπός της είναι να καταδείξει στους ενδιαφερόμενους το μέγεθος της αποκατάστασης που έπρεπε να λάβουν υπόψη τους, λόγω της πολύ κακής κατάστασης του συγκροτήματος. Δηλαδή, το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο λέει στην πραγματικότητα πρόκειται για μία προμελέτη και σημειώνει ότι την ευθύνη της εκπόνησης μελέτης εφαρμογής αποκατάστασης φέρουσας κατασκευής την έχει ο παραχωρησιούχος και πρέπει να συνάδει με τις όποιες παρατηρήσεις δοθούν από τις Υπηρεσίες, από τις οποίες θα αδειοδοτηθεί.

Όσον αφορά στον περιβάλλοντα χώρο, η εισηγήτρια μεταφέρει από το έγγραφο του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου τα εξής: «Ο περιβάλλον χώρος που περιβάλλει το κτιριακό συγκρότημα, του οποίου τα κτίρια είναι σε απόσταση μεταξύ τους, πρέπει να διαμορφωθεί, ώστε οργανικά να αποτελέσει ένα ενιαίο λειτουργικό σύνολο. Επίσης, οι λουτρικές εγκαταστάσεις, το ένα από τα δύο κτίρια του συγκροτήματος, δεν έχει επαφή με την οδό προσπέλασης, αλλά μεσολαβεί μία απόσταση και σημαντική υψομετρική διαφορά. Συνεπώς, πρέπει να διαμορφωθεί κατάλληλη πρόσβαση. Στη μελέτη, λόγω της υψομετρικής διαφοράς, διαμορφώνεται εκτεταμένη πρόσβαση και για τα ΑμεΑ». Επιπρόσθετα, το έγγραφο επισημαίνει ότι ο περιβάλλον χώρος των κτιρίων είναι διαστρωμένος, όπως ήδη ειπώθηκε, σε μεγάλο ποσοστό, με επιφάνεια σκυροδέματος και πλακοστρώσεις. Αναφέρει, επίσης, ότι, κατά την άποψη του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου, η υποβληθείσα μελέτη σέβεται την αρχιτεκτονική των κτιρίων, δεν επιχειρεί αλλοίωση της κατάστασης και η χρήση παραμένει η ίδια. Στόχος της προσπάθειας είναι η αναβάθμιση των εγκαταστάσεων, ώστε να αποτελέσουν το σημείο έλξης μίας περιοχής που σήμερα είναι υποβαθμισμένη.

Στο σημείο αυτό, η εισηγήτρια παρουσιάζει τις απόψεις της ΔΒΜΑ επί του θέματος. Διευκρινίζει ότι δεν πρόκειται για τις απόψεις της Διεύθυνσης επί της μελέτης, η οποία τίθεται σήμερα ενώπιον του Συμβουλίου, αλλά οι απόψεις της επί του περαιτέρω χειρισμού του θέματος, καθώς διέθεταν μία γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Ιονίων Νήσων και μία μελέτη, την οποία παρουσίασε η εισηγήτρια.

Η εισηγήτρια αναφέρει σύντομα τα εξής: στο Άρθρο 13 του Ν.3028/2002 ορίζεται ότι: «Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου και η οποία διατυπώνεται ύστερα από την πραγματοποίηση αυτοψίας από κλιμάκιο μελών του ή επιτροπή που συγκροτείται από μέλη του και ειδικούς επιστήμονες, συνοδεύεται από σχετικό διάγραμμα και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατόν να καθορίζεται μέσα στους χώρους της προηγούμενης παραγράφου περιοχή, στην οποία απαγορεύεται παντελώς η δόμηση, είναι η ζώνη προστασίας Α αδόμητη. Στην περιοχή αυτή μπορεί να επιτρέπεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου μόνο η κατασκευή κτισμάτων ή προσθηκών σε υπάρχοντα κτίρια που είναι αναγκαία για την ανάδειξη των μνημείων ή χώρων καθώς και για την εξυπηρέτηση της χρήσης τους. Με την απόφαση αυτή καθορίζεται και η θέση του κτίσματος στην περιοχή, ή το μέρος του κτιρίου στο οποίο γίνεται η προσθήκη».

Η εισηγήτρια εξηγεί ότι η συζήτηση γίνεται γιατί όλες αυτές οι επεμβάσεις προτείνονται μέσα σε μία αδόμητη Α ζώνη. Περαιτέρω, αν και η ανωτέρω αναφερόμενη απόφαση καθορισμού της αδόμητης ζώνης Α περίξ του φρουρίου της Αγ. Μαύρας δεν περιλαμβάνει εξειδίκευση επιτρεπομένων ενεργειών εντός αυτής, εντούτοις από μία επισκόπηση των θεσμικών ρυθμίσεων, στις οποίες έχει προχωρήσει διαχρονικά το ΥΠΠΟΑ, όσον αφορά τις επιτρεπόμενες ενέργειες εντός αδομήτων ζωνών, που είναι πάρα πολλές, η συντριπτική πλειονότητα των οποίων έχει όρους, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα.

Τι κάνει το Υπουργείο με τις αδόμητες ζώνες δηλαδή. Εκτός από την ανωτέρω μνημονευθείσα στο νόμο εξαίρεση, η οποία αφορά στα αναγκαία για την εξυπηρέτηση των αρχαιολογικών χώρων κτίρια και προφανώς παραπέμπει σε κτίρια, την ευθύνη των οποίων έχει το ΥΠΠΟΑ και όχι άλλοι φορείς ή ιδιώτες, όπως αναψυκτήρια του ΟΔΑΠ, W.C. των αρχαιολογικών χώρων, πωλητήρια, κ.λπ., εντός των αδομήτων Α ζωνών επιτρέπεται μόνο η συντήρηση και επισκευή των νομίμως υφισταμένων κτισμάτων για λόγους χρήσης και υγιεινής, απαγορευομένης οποιασδήποτε επέκτασης καθ' ύψος ή κατ' έκταση. Εντός των αδομήτων Α ζωνών απαγορεύεται η δόμηση, οποιαδήποτε φυσική ή τεχνητή διαμόρφωση του εδάφους καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατασκευή, για την οποία απαιτείται ή δεν απαιτείται έγκριση της αρμόδιας πολεοδομικής αρχής, π.χ αποθήκες, θερμοκήπια, τροχόσπιτα, δεξαμενές, αντλιοστάσια, ποιμνιοστάσια, καντίνες, κ.λπ. Επίσης απαγορεύεται η διάνοιξη νέων οδών, η διαπλάτυνση και ασφαλτόστρωση υφισταμένων οδών, επιτρεπομένης μόνο της βελτιώσεως των υπαρχόντων οδοστρωμάτων.

Ας σημειωθεί, τέλος, ότι ακόμη και για την απλή παραχώρηση χρήσης αιγιαλού και παραλίας σε δήμους για την ανάπτυξη ομπρελοκαθισμάτων κατά την καλοκαιρινή περίοδο, σπανίως αυτό επιτρέπεται εντός αδομήτου ζώνης Α και πάντοτε κατόπιν γνωμοδότησης του Κ.Α.Σ.

Η εισηγήτρια επισημαίνει ότι με το προαναφερόμενο άρθρο 13 του Ν. 3028/2002, κατά τη συνταγματική επιταγή της αυξημένης προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος, προβλέπεται ο καθορισμός, με σχετικές αποφάσεις του ΥΠΠΟΑ, ζωνών προστασίας εντός αρχαιολογικού χώρου, το περιεχόμενο των οποίων διαβαθμίζεται κατά νόμο ως προς την ένταση της θεσπιζόμενης για τους αρχαιολογικούς χώρους προστασίας, από τη δυνατότητα δόμησης υπό όρους, ζώνη Β, ως την πλήρη απαγόρευση δόμησης, ζώνη Α.

Με την έκδοση, συνεπώς, κάθε απόφασης καθορισμού αδόμητης ζώνης Α από πλευράς ΥΠΠΟΑ, θεσπίζεται η ανώτατη ένταση προστασίας ενός αρχαιολογικού χώρου.

Από τα παραπάνω, η ΔΒΜΑ εξήγαγε το συμπέρασμα ότι κακώς το θέμα εξετάστηκε από το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων και ότι οι προτεινόμενες με την υποβληθείσα μελέτη εργασίες και επεμβάσεις εντός της αδόμητης ζώνης Α απολύτου προστασίας του φρουρίου Αγ. Μαύρας, χώρου, ο οποίος απολαμβάνει της ανώτατης έντασης προστασίας του νόμου, είναι μείζονος σημασίας και εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Κ.Α.Σ., κατά τα προβλεπόμενα

στο Άρθρο 50 του Ν.3028/2002. Η εισηγήτρια εξηγεί ότι με τη μελέτη δεν προτείνεται η απλή συντήρηση δύο υφισταμένων κτιρίων, τα οποία, σημειωτέον, παρουσιάζουν σοβαρά στατικά προβλήματα, αλλά η μορφολογική αναδιαμόρφωσή τους, ενώ προτείνονται επίσης και εκτεταμένες επεμβάσεις και διαμορφώσεις στον περιβάλλοντα χώρο των κτιρίων, είτε αυτές κριθούν ως ελαφρές είτε ως λιγότερο ελαφρές.

Εν κατακλείδι, η ΔΒΜΑ, θεωρώντας ότι δεν νομιμοποιείται σε καμία περίπτωση να εκδόσει εγκριτική απόφαση μιας τέτοιας μελέτης ή προμελέτης, έθεσε ενώπιον της ιεραρχίας ενημερωτικό σημείωμα με προαναφερθέν από την εισηγήτρια ιστορικό και κατέληξε ζητώντας την παραπομπή του θέματος στο Κ.Α.Σ. για την κατά νόμον γνωμοδότηση. Η εισήγηση της ΔΒΜΑ έγινε αποδεκτή από την ιεραρχία, υπογράφηκε η παραπομπή του θέματος στο Κ.Α.Σ. από την Υπουργό, οδηγώντας στη σημερινή παρουσίαση της μελέτης.

Ως προς την άποψη της ΔΒΜΑ, η εισηγήτρια αναφέρει ότι καταρχήν η Διεύθυνση συμφωνεί με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας ως προς το ότι η εικόνα του περιβάλλοντος χώρου, ο οποίος βρίσκεται πολύ κοντά στο φρούριο Αγ. Μαύρας, είναι σαφώς πολύ κακή και ότι όλη η περιοχή πρέπει να αναβαθμιστεί. Συνεπώς η συντήρηση, η αποκατάσταση και η επαναφορά των δύο αυτών κτιρίων και όλων των υφιστάμενων κατασκευών, τα οποία υπήρχαν εκεί πριν από τη θέσπιση της δομήτου ζώνης, καθώς και των λειτουργιών επιτελούσαν, είναι απολύτως παραδεκτά και από τη ΔΒΜΑ, η οποία θεωρεί ότι είναι πολύ καλό και πολύ σωστό και τα κτίρια και οι υπάρχουσες κατασκευές να συντηρηθούν, και βεβαίως να στεγάσουν τις εν λόγω λειτουργίες, τις οποίες έχει ήδη εγκρίνει η Εφορεία.

Ωστόσο η εισηγήτρια επισημαίνει ότι η ΔΒΜΑ έχει πολύ σοβαρή αντίρρηση από πλευράς αρχαιολογικού νόμου για όλα τα υπόλοιπα, όπως εμφανίζονται στην προμελέτη. Φέρνει ως παράδειγμα τα σκίαστρα, τα οποία θα μπουν μέσα στην άμμο και στα β0εκ. και δεν θα φεύγουν ή θα φεύγουν τους χειμερινούς μήνες. Η εισηγήτρια παρατηρεί ότι, ακόμα και αν δέχονταν ότι όλα αυτά είναι έτσι, ωστόσο παρατηρούν ότι τουλάχιστον σε αυτήν την προμελέτη υπάρχει μία αναντιστοιχία ανάμεσα στα σχέδια και στην τεχνική περιγραφή. Ακόμα και αν δεχτούν ότι όλα αυτά είναι αντιστρεπτά, που πολλά από αυτά δεν είναι, είναι σαφές, εφόσον τα στοιχεία αυτά δεν προϋπάρχουν, ότι όλη αυτή η ανάπτυξη στην περιοχή είναι απολύτως επιβαρυντική και δε συνάδει με την κήρυξη της δομήτου ζώνης. Όταν το Υπουργείο κηρύσσει μία αδόμητη ζώνη, θέλει η συγκεκριμένη περιοχή να παραμείνει αλώβητη και όχι να γεμίσει με στέγαστρα ή με σκίαστρα ή με deck. Όπως υποστηρίζει η εισηγήτρια, ως Υπουργείο δεν το έχουν κάνει ποτέ αυτό, συνεπώς για τη ΔΒΜΑ αυτά είναι απορριπτέα.

Η ΔΒΜΑ θεωρεί ότι η μελέτη θα πρέπει να επανυποβληθεί και να περιλαμβάνει μόνο εργασίες συντήρησης των δύο υφισταμένων κτιρίων και όλων των διαμορφώσεων στον περιβάλλοντα χώρο, που δεν είναι λίγες, χωρίς οποιαδήποτε εργασία και περαιτέρω επέμβαση και προσθήκη όλων αυτών των εγκαταστάσεων, είτε αυτές εμφανίζονται ως μόνιμες είτε ως μη μόνιμες.

Όσον αφορά όσα έχει προβλέψει ήδη η Εφορεία στην απόφασή της αναφορικά με το κτίριο, εννοείται, κατά την εισηγήτρια, ότι το κτίριο δεν πρέπει να έχει μετόπες ούτε κόρτεν. Η άποψη της ΔΒΜΑ είναι ότι θα πρέπει, εάν συμφωνήσει το Συμβούλιο και δεν εγκρίνει την υποβληθείσα μελέτη ή κάποια άλλη βερσιόν, να επανυποβληθεί η μελέτη, με πρόβλεψη μόνο εργασιών συντήρησης στα δύο κτίρια και στις υφιστάμενες διαμορφώσεις. Οτιδήποτε άλλο σε αυτήν την περιοχή πρέπει να είναι απολύτως αναστρέψιμο και μικρής έκτασης.

Βεβαίως θα πρέπει να υποβληθεί μία στατική μελέτη η οποία θα αναλάβει να αποδείξει ότι μπορεί να κρατήσει αυτά τα κτίρια και να τα ενισχύσει αναλόγως χωρίς να τα καθαιρέσει.

Η ΔΒΜΑ, τέλος, θεωρεί ότι και η πρόσβαση των ΑμεΑ μπορεί να προβλεφθεί από τους μελετητές με τις κατάλληλες προσαρμογές των υφιστάμενων διαμορφώσεων, οι οποίες θα ευπρεπιστούν, ενώ στο εσωτερικό του περιπτέρου μπορούν να κινηθούν με τον σχετικό ανελκυστήρα. Κατά την εκτίμηση της Διεύθυνσης, όλες αυτές οι ράμπες, οι πλατφόρμες και οι εξώστες, περιφερειακά δεν είναι καθόλου απαραίτητες.

Στο σημείο αυτό η εισηγήτρια κλείνει την εισήγησή της.

Ο Πρόεδρος την ευχαριστεί και δίνει το λόγο στην **κ. Ολυμπία Βικάτου, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδος.**

**Στο σημείο αυτό συνδέεται στην τηλεδιάσκεψη το μέλος του Κ.Α.Σ.
κ. ΚΙΣΣΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

Η κ. Βικάτου ενημερώνει ότι σήμερα το πρωί έστειλε συμπληρωματικά και μία σειρά από φωτογραφίες, τόσο αεροφωτογραφίες όσο και πιο κοντινές φωτογραφίες, γιατί θα ήθελε να φανεί όλη η έκταση στην οποία αναφέρονται.

Η ίδια θα σταθεί στη διαδικασία που ακολούθησε η Εφορεία, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων. Στο σημείο έχουν γίνει πολλές αυτοψίες, καθώς πρόκειται για θέμα το οποίο τους έχει προβληματίσει πάρα πολύ. Όμως, το Λιμενικό Ταμείο ήδη από το 2018 είχε υποβάλει το αίτημά του προς την Εφορεία. Η κ. Βικάτου παρατηρεί ότι, πραγματικά αυτό προκαλεί αλγεινή εντύπωση. Υπενθυμίζει ότι πέρυσι είχε γίνει αυτοψία στο κάστρο με την παρουσία της εισηγήτριας και του κ. Θ. Βλαχούλη, Προϊσταμένου της ΔΑΒΜΜ, αλλά και της Υπουργού, όπου σχολιάστηκε ιδιαίτερα η συγκεκριμένη έκταση. Όλη αυτή η έκταση, κατά την κ. Βικάτου, είναι εντελώς εγκαταλελειμμένη, έχει γίνει χώρος παραβατικών συμπεριφορών, και κανείς δεν κυκλοφορεί εύκολα και με ασφάλεια εκεί, ειδικά μετά από τη δύση του ηλίου.

Στο πλαίσιο αποκατάστασης και εξωραϊσμού της περιοχής αυτής, το Λιμενικό Ταμείο προχώρησε σε μία πρώτη πρόταση, ρωτώντας, μάλιστα, εάν δύναται

να αποκαταστήσει τα κτίρια και να τους δώσει την παλιά τους λειτουργία. Το 2018 η Εφορεία διαβίβασε τον σχετικό φάκελο στο Τοπικό Συμβούλιο και το Τοπικό Συμβούλιο, βλέποντας αυτήν την εικόνα και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι είναι μέσα στη ζώνη Α, όπου μπορούν να αποκατασταθούν κτίρια για λόγους χρήσης υγιεινής, διατηρώντας τον ίδιο όγκο, την ίδια μορφή και τις ίδιες διαστάσεις, χωρίς άλλες αλλαγές, γνωμοδότησε κατ' εισηγήση της Εφορείας ομόφωνα. Στη συνέχεια, η Εφορεία προχώρησε σε έκδοση της απόφασης, με τους όρους να μην γίνει καμία επέκταση και καμία αλλαγή στις εξωτερικές όψεις των κτιρίων και να υποβληθούν οι σχετικές μελέτες, οι οποίες υποβλήθηκαν στην Εφορεία το 2020.

Η κ. Βικάτου, απευθυνόμενη στον Πρόεδρο, τονίζει ότι καταρχήν εκεί αρχαία δεν υπάρχουν. Αυτό το επισημαίνει ιδιαίτερα, διότι διάβασε την επιστολή της κ. Λαμπρινού, η οποία περιλαμβάνει ένα σχέδιο του 1780. Η κ. Βικάτου επιβεβαιώνει ότι υπήρχαν προτειχίσματα, για τα οποία έγινε ιδιαίτερη συζήτηση στο Τοπικό Συμβούλιο, μέλος του οποίου είναι και ο κ. Σ. Μαμαλούκος που γνωρίζει πολύ καλά την περιοχή. Η Εφορεία από την πλευρά της έχει κάνει αυτοψίες. Λόγω, όμως, της διαπλάτυνσης του διαύλου της Λευκάδας το 1900, δεν έχει μείνει κανένα ίχνος τους. Η κ. Λαμπρινού αναφέρει, επίσης, στο διδακτορικό της ότι υπάρχει κάποιο τμήμα στην περιοχή του ΤΑΟΛ, το οποίο όμως δεν εικονίζει, άλλωστε δεν είναι το μόνο σημείο που αναφέρει ότι υπάρχουν αλλά χωρίς απεικόνιση ή περαιτέρω τεκμηρίωση. Στην επιστολή της αναφέρεται και η ύπαρξη κλασικών τάφων.

Η κ. Βικάτου διαβεβαιώνει ότι στα 11 χρόνια που υπηρετεί στην περιοχή, δεν έχει βρεθεί κάτι. Άλλωστε πρόκειται για αμμόγλωσσα. Αυτές οι εγκαταστάσεις ήταν επιχωματώσεις που έγιναν μετά από την Ενετοκρατία, την Οθωμανοκρατία και κυρίως την Αγγλοκρατία. Η ίδια αναρωτιέται πώς θα μπορούσαν να βρεθούν εκεί τάφοι της κλασικής περιόδου. Έπειτα από εξέταση όλου το αρχείου της Εφορείας, και από την περίοδο που έκαναν έρευνες το ζεύγος Ανδρέου, ο κ. Ζάχος, η κ. Ντούζουγλη, κ.λπ., η κ. Βικάτου διαπίστωσε ότι δεν έχει βρεθεί τίποτα.

Η κ. Βικάτου παραμένει στην επιστολή της Δρ. Λαμπρινού, στην οποία αναφέρεται ένα λιμάνι στην περιοχή του Άι Γιάννη της Γύρας, σε πολύ μεγάλη απόσταση προς την πλευρά του Ιονίου, το οποίο, κατά την κ. Βικάτου, δεν έχει καμία σχέση με την περιοχή. Αυτό όσον αφορά την ύπαρξη ή μη αρχαιοτήτων. Η κ. Βικάτου θεωρεί ότι, αν και εφόσον εγκριθεί η μελέτη και προχωρήσει αυτό το έργο, η Εφορεία θα κάνει αυτό που πρέπει, θα έχει την αυστηρή παρακολούθηση και μακάρι να βρεθούν στοιχεία για το πώς ήταν αυτά τα προτειχίσματα στο σημείο.

Η κ. Βικάτου περνά στο έτερο θέμα που θίγουν οι επιστολές διαμαρτυρίας. Στο Τοπικό Συμβούλιο έγινε πολύ μεγάλη συζήτηση για την μελέτη που υπεβλήθη σε σχέση με την αλλαγή που γίνεται στην οροφή. Η εισηγήτρια διάβασε αναλυτικά τους όρους της Εφορείας, σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται να υποβληθεί μία συμπληρωματική μελέτη που θα λαμβάνει υπόψη όλους αυτούς τους όρους.

Μεγάλη συζήτηση έγινε για τις ράμπες των ΑμεΑ, για τα deck και για τα σκίαστρα, τα οποία καταλαμβάνουν μία μεγάλη έκταση. Η κ. Βικάτου θα ήθελε να ρωτήσει τους ίδιους τους μελετητές γι' αυτά.

Ο Πρόεδρος πληροφορεί την κ. Βικάτου ότι δε γνωρίζει αν θα παρασταθούν μαζί με τη Δικηγόρο της εταιρείας, η οποία έχει κάνει αίτημα παράστασης.

Η κ. Βικάτου συνεχίζει λέγοντας ότι σε όλα τα μέλη δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι όλες αυτές οι εγκαταστάσεις είναι μία τσιμεντοστρωμένη έκταση, έχει σκυρόδεμα στο μεγαλύτερο τμήμα του αύλειου χώρου. Για το λόγο αυτό η εισηγήτρια ζήτησε συμπληρωματικά στοιχεία και την ενημέρωσαν σχετικά. Επίσης διαθέτουν μεγάλες κλίμακες γιατί υπάρχουν μεγάλες υψομετρικές διαφορές. Η κ. Βικάτου αντιλαμβάνεται ότι έτσι διασφαλίζεται η πρόσβαση των ΑμεΑ. Αυτό που έχει εξηγηθεί είναι ότι οι προβλεπόμενες ράμπες γίνονται στην υφιστάμενη διαμορφωμένη με σκυρόδεμα περιοχή.

Η κ. Βικάτου, στη συνέχεια, κάνει λόγο για έναν μεγάλο κάθετο τοίχο που πάει προς την θάλασσα, στην πλευρά της Γύρας, τον οποίο είδαν σε φωτογραφία. Η Εφορεία είναι σύμφωνη με αυτό τον τοίχο.

Ως προς τα deck, δύο από αυτά είναι δίπλα από τα αποδυτήρια. Περισσότερο προβληματίσε την Εφορεία το ημικυκλικό που είναι προς την πλευρά του ΤΑΟΛ, επειδή είναι λίγο μεγάλο, αλλά από την όλη συζήτηση αυτό που προέκυψε ήταν ότι δεν πρόκειται για μόνιμες οι κατασκευές αλλά ότι θα μπαίνουν προσωρινά εκεί. Πραγματικά δεν θα μπορούσαν να τις αφήσουν το χειμώνα, λόγω των ισχυρότατων ανέμων που πνέουν εκεί ακόμα και το καλοκαίρι. Το ίδιο ισχύει για τα σκίαστρα, και για τον λόγο αυτό γίνονται με αυτόν τον τρόπο, όπως εξήγησαν οι μελετητές στην παράσταση που είχαν στο Τοπικό Συμβούλιο.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα αυτά, τη σημερινή εικόνα, το γεγονός ότι η ζώνη Α της Λευκάδας είναι από τις ζώνες εκείνες που έγιναν με πολύ γενικό τρόπο, συνεπώς δεν αναφέρει τι επιτρέπεται ή τι απαγορεύεται, καθώς και την σοβαρή προσπάθεια που έχει καταβάλλει το Λιμενικό Ταμείο τα τελευταία χρόνια, η κ. Βικάτου τονίζει ότι έχει βελτιωθεί πάρα πολύ η κατάσταση τα τελευταία χρόνια. Αυτό έχει γίνει με μεγάλη συζήτηση, επιμονή και υπομονή από την Εφορεία, και έχει αρχίσει και αποδίδει καρπούς.

Αυτό που ενδιαφέρει την Εφορεία είναι να εξωραϊστεί ο συγκεκριμένος χώρος. Η κ. Βικάτου θεωρεί ότι το master plan που θα έρθει να συμπληρώσει το μεγάλο έργο ΕΣΠΑ που ολοκληρώνει η Εφορεία σε λίγους μήνες θα βελτιώσει πάρα πολύ την εικόνα.

Στο πλαίσιο όλων αυτών που εξέθεσε και της καλής συνεργασίας, η κ. Βικάτου θα υποστηρίξει την άποψη της Εφορείας, γνωρίζοντας την περιοχή, και θεωρώντας ότι αυτά πρέπει οπωσδήποτε να ή αποκατασταθούν ή να γκρεμιστούν. Έχουν εξαιρεθεί της κατεδάφισης. Η ίδια κρίνει ότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Έχουν τεθεί οι όροι από το Τοπικό Συμβούλιο για τον τρόπο που τα κτίρια αυτά πρέπει να συντηρηθούν, να στερεωθούν, να εξωραϊστούν.

Η κ. Βικάτου δεν έχει να προσθέσει κάτι παραπάνω, εκτός αν θέλουν τα μέλη να ρωτήσουν κάτι. Συμπληρώνει ότι, από τη στιγμή που αποκαθιστούν και τη λειτουργία του εστιατορίου-αναψυκτηρίου, όπως αυτό πάντα λειτουργούσε στη Λευκάδα μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '80, με αυτό το σκεπτικό αποδέχτηκαν και εισηγήθηκαν θετικά και για αυτά τα deck.

Η ίδια θα επιθυμούσε, αν συνδεθούν τελικά και οι μελετητές, να διευκρινίσουν το θέμα με τις ράμπες.

Η εισηγήτρια ενημερώνει ότι έχουν δηλώσει παράσταση οι μηχανικοί, ο κ. Κολοβός, ο κ. Τασινίκος και η κ. Σιούτη.

Ο Πρόεδρος επιβεβαιώνει την παράσταση των μηχανικών.

Η κ. Αγγελική Σίμωσι, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ευβοίας, ρωτά την κ. Βικάτου γιατί δεν επιτρέπεται η κατεδάφιση των εν λόγω κτιρίων.

Η εισηγήτρια απαντά στην κ. Σίμωσι ότι δεν επιτρέπεται επειδή είναι αδόμητη ζώνη. Στη αδόμητη ζώνη επιτρέπεται μόνο η επισκευή των υφισταμένων κτιρίων.

Η κ. Ελισσάβη Τσιγαρίδα, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πέλλας, συμπληρώνει ότι δεν κατεδαφίζουμε και δεν κτίζουμε.

Η εισηγήτρια διευκρινίζει ότι στην αδόμητη ζώνη δεν ξανακτίζουμε. Η κατεδάφιση επιτρέπεται αλλά δεν επιτρέπεται να ξανακτίσει κανείς. Αυτό είναι το θέμα.

Η κ. Σίμωσι δηλώνει ότι το κατάλαβε αυτό, ωστόσο δεν κατάλαβε γιατί απαγορεύεται η κατεδάφιση.

Η εισηγήτρια διευκρινίζει ότι η κατεδάφιση δεν απαγορεύεται. Η κατεδάφιση επιτρέπεται, αλλά τα συγκεκριμένα κτίρια έχουν εξαιρεθεί από την κατεδάφιση.

Ο Πρόεδρος εξηγεί ότι τα εν λόγω κτίρια έχουν εξαιρεθεί ως προϋπάρχοντα. Αν κατεδαφιστούν, επειδή είναι αδόμητα, δεν θα μπορέσουν να ανεγερθούν ξανά. Κατόπιν, δίνει το λόγο στην εισηγήτρια προκειμένου να απαντήσει στην κ. Σίμωσι.

Η εισηγήτρια εξηγεί ότι αυτά τα κτίρια δεν είναι αυθαίρετα αλλά νομίμως υφιστάμενα, διότι έχουν εξαιρεθεί από την κατεδάφιση. Συνεπώς, γιατί, σε κάθε περίπτωση, να τονίσουν ότι μέσα σε αδόμητες ζώνες επιτρέπονται εργασίες σε κτίρια νομίμως υφιστάμενα. Άρα, αυτά τα δύο κτίρια, επειδή έχουν εξαιρεθεί από την κατεδάφιση, είναι νομίμως υφιστάμενα, άρα μπορούν να επισκευαστούν. Αυτό το οποίο δεν μπορεί να συμβεί είναι να κατεδαφιστούν και να ξανακτιστούν. Αυτό είναι το θέμα.

Η κ. Τσιγαρίδα παρεμβαίνει λέγοντας ότι θα τους βόλευε αυτό.

Ο Πρόεδρος ρωτά την κ. Σίμωσι αν εννοούσε αυτό.

Η κ. Σίμωσι απαντά ότι εννοούσε αυτό, ωστόσο επειδή τα κτίρια αυτά είναι απέναντι από το κάστρο της Αγ. Μαύρας αναρωτιέται πώς από τη μία θα είναι αυτό το τεράστιο έργο ΕΣΠΑ και από την άλλη θα είναι αυτά τα κτίρια. Γι' αυτό ρώτησε γιατί δεν κατεδαφίζονται.

Η κ. Τσιγαρίδα απαντά ότι για το λόγο αυτό προτείνουν να τα φτιάξουν.

Η κ. Σίμωσι επιμένει ότι δεν πρέπει να τα φτιάξουν.

Ο Πρόεδρος αποσαφηνίζει ότι όλοι συμφωνούν πως υπάρχουν αυτά τα κτίρια αρμοδιότητας του Λιμενικού Ταμείου Λευκάδας, τα οποία είναι νομίμως υφιστάμενα. Έρχεται το Λιμενικό Ταμείο και κάνει μία πρόταση για να εξωραφαντάξει ο χώρος και αυτά τα κτίρια να συντηρηθούν και να μπορέσουν να γίνουν κατάλληλα να φιλοξενήσουν τις χρήσεις που είχαν. Ο Πρόεδρος υποθέτει ότι κανείς δεν έχει αντίρρηση να εξωραϊστεί ο χώρος και τα κτίρια να μπορέσουν να αποκτήσουν τη χρήση που είχαν, από το να παραμένουν εγκαταλειμμένα, εστία παραβατικότητας και μόλυνσης, όπως προκύπτει από τις τοποθετήσεις των μελών και της εισηγήτριας.

Αντιλαμβάνεται ότι όλοι συμφωνούν στο να γίνει η όποια επισκευή τους στο περίγραμμα του κτιρίου τους. Ο ίδιος δεν θα είχε πρόβλημα να ενισχυθούν και εσωτερικά με μεταλλικά στοιχεία ή οτιδήποτε, αρκεί αυτά να μην επεκταθούν εκτός του περιγράμματος. Ρωτά την κ. **Θεοδώρα Γαλάνη, Αρχιτέκτονα Μηχανικό - Πολεοδόμο - Χωροτάκτη, Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας**, ως πιο ειδική στο αντικείμενο, αν συμφωνεί. Η κ. Γαλάνη δηλώνει ότι η ίδια συμφωνεί.

Ο Πρόεδρος συνεχίζει λέγοντας ότι αντιλαμβάνεται πως υπάρχει μία διαφορετική προσέγγιση σε ό,τι αφορά τις διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου, αν, δηλαδή, αυτές είναι εκτεταμένες ή αν είναι σε πιο περιορισμένη κλίμακα. Ο Πρόεδρος αναφέρει ότι άκουσε με προσοχή την κ. Βικάτου που λέει ότι οι ράμπες χωροθετούνται στην περιοχή, η οποία είναι διαμορφωμένη με σκυρόδεμα.

Η κ. Βικάτου επιβεβαιώνει τον Πρόεδρο παρατηρώντας ότι έτσι τους έχουν διαβεβαιώσει οι τεχνικοί.

Ο Πρόεδρος προτρέπει να ρωτήσουν τους ίδιους τους μελετητές.

Η εισηγήτρια αντιτείνει επιμένοντας ότι δεν είναι έτσι.

Ο Πρόεδρος θεωρεί ότι πρέπει να δουν την έκταση των σκιάστρων, στα οποία αναφέρθηκε η εισηγήτρια. Αντιλαμβάνεται ότι τα σκιάστρα και οι οποιεσδήποτε διαμορφώσεις γίνονται προκειμένου τα δύο κτίρια να καταστούν λειτουργικά και προσβάσιμα.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος προτείνει στα μέλη να κληθούν οι παραστάσεις, ώστε να αποσαφηνιστούν όλα αυτά.

Για την πιθανότητα να υπάρχουν αρχαιολογικά ευρήματα στην περιοχή, η κ. Βικάτου απάντησε, βάσει της εμπειρίας, της γνώσης της και της μελέτης της περιοχής, ότι αυτό δεν είναι πολύ πιθανό. Σε κάθε περίπτωση, έχει καλυφθεί με τον όρο της Εφορείας περί παρακολούθησης των όποιων εργασιών και των ανασκαφικών ερευνών που θα απαιτηθούν κατά την εκτέλεση των εργασιών αυτών.

Η κ. Βικάτου λαμβάνει το λόγο και υπενθυμίζει ότι στο προηγούμενο ΕΣΠΑ, η τότε ΕΒΑ, και η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων έκαναν το έργο της διαπλάτυνσης του διαύλου της Λευκάδας. Το έργο διήρκεσε δύο με τρία χρόνια και ήταν υπό τη συνεχή παρακολούθηση των αρμόδιων υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.Α. Η κ. Βικάτου επισημαίνει ότι κατά το έργο εκείνο δε βρέθηκε τίποτα.

Ο Πρόεδρος αναφέρει ότι και ο κ. Μουρτζάς επιβεβαιώνει πως πρόκειται για προσχώσεις.

Ο κ. Μουρτζάς ενημερώνει τον Πρόεδρο ότι, επειδή είχαν ένα πρόγραμμα στην Λευκάδα για τη μεταβολή του επιπέδου της θάλασσας, είχαν διαπιστώσει ότι η υποχώρηση της ακτής μπροστά στο κάστρο της Αγ. Μαύρας είναι περίπου 70μ. Είχαν βρει την παλιά ακτογραμμή τόσο μπροστά στο κάστρο, όσο και από την άλλη πλευρά. Έχουν καταλήξει ότι η αμμώδης διαμόρφωση της πλευράς αυτής δεν υπήρχε αλλά ότι διαμορφώθηκε μετά από την εγκατάλειψη. Κατά τη γνώμη του κ. Μουρτζά, αποκλείεται να υπάρχουν αρχαία εκεί πάνω. Ο Πρόεδρος θεωρεί ότι αυτό είναι σαφές.

**Στο σημείο αυτό συνδέονται στην τηλεδιάσκεψη οι κ.κ.
ΣΙΟΥΤΗ ΓΛΥΚΕΡΙΑ, Δικηγόρος εν θέματι εταιρείας,
ΚΟΛΟΒΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Αρχιτέκτων, εν θέματι μελετητής και
ΤΑΣΙΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Αρχιτέκτων, εν θέματι μελετητής**

Η κ. Βικάτου στέκεται στις κατ' επανάληψη αναφερθείσες ράμπες ΑμεΑ και στις γενικότερες διαμορφώσεις στον περιβάλλοντα χώρο των κτιρίων, επισημαίνοντας ότι, όπως έχουν η ίδια και οι συνεργάτες της αντιληφθεί, οι ράμπες αυτές σχεδόν στο σύνολό τους κατασκευάζονται εκεί όπου σήμερα είναι το σκυρόδεμα, στον αύλειο χώρο μεταξύ των δύο κτιρίων, του Α και του Β. Ζητά από τους μελετητές να διευκρινίσουν, προκειμένου να είναι και η ίδια βέβαιη ότι έχει καταλάβει, πού κατασκευάζονται αυτές οι ράμπες και πού γίνονται νέες τσιμεντοστρώσεις ή πού διαμορφώνεται νέα είσοδος, γιατί και αυτό δεν έχει διευκρινιστεί.

Ο κ. Κολοβός επιβεβαιώνει ότι, όπως πολύ σωστά έχει καταλάβει η κ. Βικάτου, όλες αυτές οι παρεμβάσεις γίνονται στον χώρο που είναι ήδη διαμορφωμένος και επιστρωμένος με μπετόν. Είναι ακριβώς μπροστά από τις λουτρικές εγκαταστάσεις προς το μέτωπο που είναι προς το δίαυλο, δηλαδή το μέτωπο

του διαύλου και στα σχέδια φαίνονται ξεκάθαρα πού ακριβώς βρίσκονται τα πράγματα. Ρωτά αν θέλει να σταθούν στη διαμόρφωση.

Η εισηγήτρια ζητά από τον Πρόεδρο να παρέμβει.

Ο Πρόεδρος της ζητά να περιμένει. Απευθυνόμενος στον κ. Κολοβό, διευκρινίζει ότι η ερώτηση της κ. Βικάτου αφορά στη μεγάλη έκταση των διαμορφώσεων και του ζητά να απαντήσει αν οι διαμορφώσεις με τις ράμπες περιορίζονται στο τμήμα της περιοχής, το οποίο έχει ήδη διαμορφωθεί με σκυροδέμα ή επεκτείνονται και εκτός αυτού και αν ναι, σε ποια έκταση.

Ο κ. Κολοβός απαντά ότι δεν επεκτείνονται καθόλου εκτός του σκυροδέματος, είναι ακριβώς σε αυτόν τον χώρο και δεν επεκτείνονται πέραν αυτού.

**Στο σημείο αυτό συνδέεται στην τηλεδιάσκεψη το μέλος του Κ.Α.Σ.
κ. ΣΤΑΜΠΟΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**

Ο Πρόεδρος ρωτά τον κ. Κολοβό αν πρόκειται για τον χώρο που ήδη καλύπτεται με τσιμέντο.

Ο κ. Κολοβός επιβεβαιώνει πως πρόκειται για αυτό τον χώρο. Συνεχίζει λέγοντας ότι αυτός ο χώρος προφανώς είχε διαμορφωθεί κατά το παρελθόν με τσιμεντόστρωση και είχε κατασκευαστεί και ένας τοίχος. Επισημαίνει ότι υπάρχει μία κλίση, δεν είναι ακριβώς ομοιόμορφο το ύψος από την παραλία, αλλά κατεβαίνει λίγο πιο χαμηλά προς τα δεξιά και είναι λίγο πιο ψηλά προς τα αριστερά.

Ο Πρόεδρος ρωτά αν οι διαμορφώσεις όσον αφορά στις κλίμακες για την διασφάλιση της προσβασιμότητας στις εγκαταστάσεις περιορίζονται στον χώρο που είναι διαστρωμένος με τσιμέντο.

Ο κ. Κολοβός διαβεβαιώνει τον Πρόεδρο ότι πρόκειται για πολύ ήπιες παρεμβάσεις.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος ρωτά την παράσταση τι υλικά κατασκευής προβλέπονται για τις υπόλοιπες παρεμβάσεις που κάνουν όσον αφορά στη λήψη μέτρων σκίασης και προστασίας των επισκεπτών και των λουόμενων, καθώς και αν αυτές είναι αναστρέψιμες. Ο Πρόεδρος τους ζητά να εξηγήσουν αν είναι κάτι το οποίο δεν ενσωματώνεται στον χώρο και στο έδαφος.

Ο κ. Κολοβός απαντά ότι όλες οι κατασκευές που αφορούν σε σκίαστρα δεν είναι σταθερές και δεν έχουν μόνιμο χαρακτήρα. Τοποθετούνται εκεί κατά τους θερινούς μήνες λειτουργώντας αποκλειστικά ως σκίαστρα, καθώς δεν θα μπορεί να κάθεται κάποιος στον χώρο αυτόν αν ο χώρος δεν σκιάζεται επαρκώς. Επιπλέον, στον χώρο αυτόν πνέουν πάρα πολύ δυνατοί άνεμοι και εκεί ακριβώς γίνεται και το surfing.

Όταν τα σκίαστρα βρίσκονται πάνω στον χώρο που είναι επιστρωμένος με μπετόν, αυτά είναι σε προκαθορισμένες θέσεις και αγκυρώνονται εκεί. Κατά τους χειμερινούς μήνες προφανώς θα απομακρύνονται γιατί δεν μπορούν να βρίσκονται εκτεθειμένα σε συνθήκες χειμώνα.

Ο Πρόεδρος ρωτά πώς στερεώνονται τα σκίαστρα όταν βρίσκονται στην άμμο και όχι στο σκυρόδεμα.

Ο κ. Κολοβός απαντά ότι αυτά έχουν μία στρέψη στο κάτω μέρος, το οποίο βυθίζεται μέσα στην άμμο, και είναι πάρα πολύ σταθερό. Η βάση είναι σαν τρυπάνι, σαν στριφόνι.

Η κ. Αικατερίνη Κυπαρίσση - Αποστολικά, Αρχαιολόγος - επίτιμη Διευθύντρια του ΥΠΠΟΑ ρωτά αν είναι βιδωτά.

Ο Πρόεδρος απαντά ότι δεν είναι βιδωτά αλλά μοιάζουν με περιστροφικά. Ο κ. Κολοβός συμφωνεί.

Ο κ. Μουρτζάς ρωτά τον κ. Κολοβό αν θα υπήρχε δυνατότητα όλες αυτές οι προσωρινές κατασκευές που χρειάζονται για τη λειτουργία του χώρου, για τις οποίες υπάρχουν ενστάσεις, να προσανατολιστούν προς τα βορειοδυτικά, δηλαδή προς την πλευρά που βρίσκεται η παραλία των λουομένων, παρά προς την πλευρά του κάστρου.

Ο κ. Κολοβός απαντά ότι το ωραιότερο θέαμα είναι το κάστρο και ο δίαυλος, ο οποίος βρίσκεται σε συνεχή κίνηση, καθώς από εκεί περνάνε όλα τα σκάφη. Επιπλέον, κατά τις βραδινές ώρες θα είναι πολύ απολαυστικό να βλέπει κανείς φωτισμένο το κάστρο και τον δίαυλο, θέαμα που δε θα μπορούσαν να έχουν αν αυτό ήταν προσανατολισμένο προς την παραλία, που είναι απλά για τις ώρες που κάποιος κολυμπάει και κάνει ηλιοθεραπεία.

Ο κ. Μουρτζάς παρατηρεί ότι το βράδυ δε χρειάζονται σκίαστρα. Δηλώνει ότι τον ίδιο δεν τον ενοχλεί η διαμόρφωση όπως την έχουν, ωστόσο, επειδή υπάρχουν ενστάσεις ως προς αυτό, θα μπορούσε να υπάρξει μία εναλλακτική προσανατολισμού προς την πλευρά της παραλίας και ο χώρος να είναι χωρίς σκίαστρα από την πλευρά του κάστρου για τις βραδινές ώρες.

Ο κ. Κολοβός απαντά ότι αυτό θα ήταν αδύνατον να συμβεί, καθώς όλο το περίπτερο είναι προσανατολισμένο κυριολεκτικά προς το δίαυλο, εκτός από τις λουτρικές εγκαταστάσεις που ακριβώς για άλλους λόγους και είναι όντως προσανατολισμένες προς την παραλία. Μάλιστα, οι ίδιοι απομακρύνουν ένα πάρα πολύ μεγάλο τοιχίο από μπετόν, το οποίο διχοτομεί κυριολεκτικά την παραλία.

Ο κ. Μουρτζάς γνωρίζει το τοιχίο, το οποίο έχει βορειοδυτική κατεύθυνση. Συμφωνεί ότι αυτό πρέπει να απομακρυνθεί.

Η κ. Σίμωνι ρωτά το μελετητή αν όλη η περιοχή είναι κοντά στην μαρίνα της Λευκάδας.

Ο κ. Τασινίκος απαντά ότι η περιοχή δεν είναι κοντά στη μαρίνα της Λευκάδας αλλά στην αρχή του διαύλου, εκεί που βρίσκεται το μεσαιωνικό κάστρο.

Η κ. Σίμωσι ρωτά αν η μαρίνα βρίσκεται σε απόσταση.

Ο κ. Τασινίκος απαντά ότι η μαρίνα είναι σε απόσταση.

Ο Πρόεδρος ρωτά και την κ. Βικάτου, η οποία απαντά ότι η μαρίνα είναι από την άλλη πλευρά του διαύλου.

Ο κ. Μουρτζάς συμπληρώνει ότι βρίσκεται σε απόσταση 2χλμ. προς νότια.

Η κ. Σίμωσι ρωτά αν το κυκλικό κτίριο εξυπηρετεί κατά κάποιον τρόπο και τη μαρίνα και εάν βρίσκεται σε απόσταση από το σημείο που αράζουν τα σκάφη.

Ο κ. Τασινίκος και η κ. Βικάτου απαντούν ότι βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση.

Ο κ. Τασινίκος συμπληρώνει ότι ήδη εκεί έχουν προχωρήσει κάποια έργα. Ο δίαυλος αυτός έχει διαμορφωθεί με τρόπο ώστε να σταθμεύουν και αρκετά σκάφη. Πρέπει να υπάρχουν γύρω στις 50 θέσεις σκαφών, γιατί ο δίαυλος αυτός ανοίγει σε συγκεκριμένες ώρες. Ανά μισή ή μία ώρα ανοίγει η πλωτή γέφυρα που υπάρχει εκεί και σε όλο αυτό το διάστημα παραμένουν κάποια σκάφη από τη μία πλευρά, από την ανοιχτή πλευρά, δηλαδή, προς το Ιόνιο.

Ο κ. Τασινίκος συνεχίζει λέγοντας ότι το περίπτερο θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τους επισκέπτες του αρχαιολογικού χώρου και όλους τους επισκέπτες που βρίσκονται ίσως στην ωραιότερη πλαζ της Λευκάδας, στην πρώτη αξιοποιημένη παραλία του νησιού.

Η κ. Σίμωσι το αναφέρει αυτό διότι εκεί μπορεί να γίνει ένα ωραίο εστιατόριο που να εξυπηρετεί.

Ο κ. Τασινίκος συμφωνεί.

Στη συνέχεια, η κ. Σίμωσι ρωτά τι θα γίνεται ο χώρος αυτός το χειμώνα, όταν θα φεύγουν οι αναστρέψιμες κατασκευές.

Ο κ. Τασινίκος απαντά ότι ο χώρος αυτός θα απελευθερώνεται και θα μένει ένας πολύ μικρότερος χώρος στο εσωτερικό του κτιρίου, όπου υπάρχουν πολύ μεγάλες διαφάνειες. Ακριβώς αυτός ήταν και ο χαρακτήρας του κυκλικού περιπτέρου, να μπορεί να επισκοπεί από όλες τις πλευρές, σε όλα τα σημεία του ορίζοντα.

Η κ. Βικάτου ρωτά την παράσταση πώς θα εξασφαλίσουν την ελεύθερη πρόσβαση στους λουόμενους της Λευκάδας, κάτι που έχει εισηγηθεί η Εφορεία. Σε επιστολές διαμαρτυρίας υπάρχει μία αντίδραση για αυτό ακριβώς, ότι δεν θα μπορούν να πηγαίνουν οι Λευκαδίτες.

Ο κ. Κολοβός απαντά ότι από πλευράς τους δεν κατανοούν καθόλου την αντίδραση, διότι αφενός έχουν καταστήσει τον χώρο πολύ καλύτερα προσβάσιμο από όλους, όχι μόνο από αυτούς που θα μπορούσαν και παλιότερα να έχουν πρόσβαση αλλά πλέον και από άτομα με μειωμένη κινητικότητα και από ηλικιωμένους αφετέρου δεν έχουν περιφράξει το χώρο ούτε υπάρχει η πρόθεση να περιφραχθεί ουδόλως. Όπως ακριβώς διεξάγονταν η κίνηση από την παραλία της προβλήτας, δηλαδή από τον διάυλο, προς τη παραλία, έτσι διεξάγεται και τώρα. Ο χώρος παραμένει ανοιχτός με πολλαπλές προσβάσεις.

Ο κ. Κολοβός προσθέτει ότι τους ζητήθηκε για λόγους διακριτικότητας, αν κάποιος δεν θέλει να περάσει μέσα από πολύ κόσμο, να τεθούν κάποιες παράπλευρες δίοδοι στα άκρα του οικοπέδου, αυτόν που διαχειρίζεται το Λιμενικό Ταμείο ως αποκλειστική ζώνη λιμένος. Αυτές οι δίοδοι έχουν αφαιρεθεί. Άρα, δηλαδή, πολύ εύκολα κάποιος μπορεί να περάσει από εκεί πολύ πιο διακριτικά και να πάει προς την παραλία. Στην παραλία δεν έχουν καν τοποθετηθεί καθίσματα. Ο κ. Κολοβός θεωρεί ότι αυτό εμπίπτει στις διατάξεις που αφορούν όλες τις παραλίες και καθορίζεται από το Λιμενικό Ταμείο.

Ο Πρόεδρος δίνει το λόγο στην κ. Γαλάνη.

Η κ. Γαλάνη απευθύνεται στους μελετητές λέγοντάς τους ότι δεν είναι διατηρητέα κτίρια, όμως είναι κελύφη μιας άλλης εποχής με ό,τι αυτό σημαίνει. Για την ίδια προκύπτει μία νοσταλγία και μία γραφικότητα. Επειδή ακριβώς αυτά τα κτίρια είναι μιας άλλης εποχής, οι μελετητές πρέπει να προσαρμόσουν τη μελέτη τους στην υποχρεωτική μελέτη προσβασιμότητας και αυτό ακριβώς κάνουν. Έτσι προκύπτουν όλες αυτές οι κατασκευές στους χώρους. Η κ. Γαλάνη τονίζει την υποχρεωτικότητα των κατασκευών προσβασιμότητας καθώς και των λοιπών κατασκευών π.χ. των σκιάστρων, χωρίς τα οποία δεν μπορεί να επιβιώσει αυτή η όλη λειτουργία.

Η ίδια θέλει να της απαντήσουν αν αυτό που κάνουν είναι αυτό που είναι υποχρεωμένοι να κάνουν, σύμφωνα με τη μελέτη προσβασιμότητας.

Ο κ. Κολοβός απαντά δε το θεωρούν απλή υποχρέωση να το κάνουν αλλά θέλουν να πάει ο κόσμος εκεί. Αυτό που θέλουν είναι να εξυπηρετηθεί ο κόσμος που πάει στην παραλία για λόγους αναψυχής.

Η κ. Γαλάνη ρωτά αν θα μπορούσαν να πάρουν άδεια και χωρίς αυτήν την μελέτη. Αν, δηλαδή, η εφαρμογή της μελέτης είναι υποχρεωτική.

Ο κ. Κολοβός απαντά ότι είναι υποχρεωμένοι να την εφαρμόσουν.

Η κ. Γαλάνη συνεχίζει διευκρινίζοντας ότι δεν είναι στη διακριτική τους ευχέρεια να το κάνουν, παρόλο που η ίδια αντιλαμβάνεται ότι το θέλουν. Αλλά αυτή τη στιγμή όλα τα έργα που γίνονται πλέον από εδώ και μετά πρέπει να εξασφαλίζουν τη μελέτη προσβασιμότητας.

Ο κ. Κολοβός συμφωνεί.

Η κ. Κυπαρίσση ρωτά, ως προς τη χωροθέτηση των τουαλετών των ΑμεΑ στο υπόγειο, αν θα ήταν ευκολότερο να βρεθεί ένας χώρος στο ισόγειο, ειδικά για αυτήν την κατηγορία επισκεπτών.

Ο κ. Κολοβός απαντά ότι πρόκειται περί ισογείου, αλλά η πρόσβαση στις τουαλέτες γίνεται και με ανελκυστήρα. Υπάρχουν και ανελκυστήρες, υπάρχουν και ράμπες με την κλίση που ορίζεται από τις διατάξεις του ΝΟΚ για τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Δηλαδή η κλίση είναι μικρότερη του 6%.

Ο κ. Κολοβός πληροφορεί τα μέλη του Συμβουλίου ότι αυτή τη στιγμή η πλαζ στερείται τουαλετών και ντους. Υπάρχει ένα ντους στην περιοχή, αλλά δεν έχει άλλες ευκολίες η πλαζ αυτή. Είναι αδιανόητο στη σημερινή εποχή μία πλαζ να μην έχει τουλάχιστον κάποιες τουαλέτες. Οι τουαλέτες, όπως θα δουν, είναι δεξιά του κτιρίου των λουτρικών εγκαταστάσεων ενώ οι ίδιοι εισηγούνται να υπάρχουν και χημικές τουαλέτες που θα μεταφέρονται στην παραλία τους θερινούς μήνες που λειτουργεί η πλαζ.

Ο Πρόεδρος δίνει το λόγο στην εισηγήτρια.

Η εισηγήτρια αντιτείνει ότι τα τοπογραφικά διαγράμματα, τα οποία έχουν στα χέρια τους στη ΔΒΜΑ δεν συμφωνούν με τα λεγόμενα του κ. Κολοβού. Η αποτύπωση και η πρόταση που έχει στα χέρια της η εισηγήτρια αναφέρουν ότι γίνονται εκτεταμένες αλλαγές των υψών όλων των τσιμεντοστρώσεων, οι οποίες υπάρχουν στον περιβάλλοντα χώρο του μνημείου. Ο τσιμεντοστρώσεις είτε μικραίνουν είτε βαθαίνουν είτε ψηλώνουν. Επίσης, δεν είναι όλες οι ράμπες πάνω στις τσιμεντοστρώσεις. Είναι σίγουρο για την πρώτη ράμπα, και οι άλλες είναι πάνω στις τσιμεντοστρώσεις αλλά είναι σε άλλες στάθμες.

Όλη η συζήτηση γίνεται για μία αδόμητη ζώνη, στην οποία υπάρχουν κάποιες κατασκευές και αρκετές διαμορφώσεις στον περιβάλλοντα χώρο, με αυτές τις μεγάλες πλατφόρμες σκυροδέματος και τις κλίμακες.

Συνεχίζει λέγοντας ότι το σχέδιο που δείχνει την αποτύπωση και το σχέδιο που δείχνει την πρόταση δείχνουν ότι οι περισσότερες στάθμες αλλάζουν. Είτε βυθίζονται, είτε υπερυψώνονται, οπωσδήποτε όμως αλλάζουν, ενώ υπάρχουν τοιχία, τα οποία δημιουργούνται σε σημεία. Η ίδια αντιλαμβάνεται ότι αυτό γίνεται στο πλαίσιο της προσβασιμότητας.

Επίσης, τουλάχιστον η μία ράμπα, η οποία τρέχει παράλληλα και μπροστά στο βάθος από το κτίριο των λουτρικών εγκαταστάσεων, δεν είναι πάνω σε τσιμεντόστρωση, είτε στην ίδια στάθμη, είτε σε άλλη. Στο σημείο εκείνο δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή τσιμεντόστρωση, υπάρχει χώμα. Η εισηγήτρια ήθελε να το διευκρινίσει αυτό, γιατί έχει μπροστά της τα σχέδια.

Ο κ. Κολοβός απαντά στην εισηγήτρια ότι, καταρχήν, έχουν μιλήσει κατ' επανάληψη με την υπεύθυνη.

Η εισηγήτρια γνωρίζει ότι οι μελετητές είναι σε συνεργασία με την κ. Πανταζίδου.

Ο κ. Κολοβός επιβεβαιώνει ότι μίλησαν κατ' επανάληψη με την κ. Πανταζίδου για αυτές τις ράμπες. Όπως επισήμανε η εισηγήτρια, αυτά τα πράγματα υπάρχουν εκεί και μπορεί εύκολα κανείς να τα δει και να βεβαιωθεί επ' αυτών. Σίγουρα κάνουν κάποιες πολύ μικρές παρεμβάσεις, οι οποίες είναι 0,36εκ., όχι μόνο επί φυσικού εδάφους, επί υπάρχοντος διαμορφωμένου εδάφους. Αυτό οφείλεται αποκλειστικά στο να μπορέσουν να κάνουν αυτές τις κλίσεις, αλλιώς θα δημιουργούνταν ατέλειωτες και πολύ μεγαλύτερες ράμπες, αν πραγματικά χωρίς κανέναν λόγο μπορούσαν να διατηρήσουν το υφιστάμενο ύψος. Ο κ. Κολοβός πιστεύει ότι αυτό είναι προς όφελος και των επισκεπτών και του ίδιου του περιβάλλοντος.

Ως προς τη συγκεκριμένη περιμετρική ράμπα, στην οποία αναφέρθηκε η εισηγήτρια, ο ίδιος της είχε διευκρινίσει ότι, όπως φαίνεται ξεκάθαρα και στην περιγραφή αλλά και σε μερικά τεχνικά σχέδια που έχουν υποβάλει συνημμένα, είναι αποκλειστικά ξύλινη και μπορεί να απομακρυνθεί ανά πάσα στιγμή αν κάτι αλλάξει στο μέλλον, χωρίς να προκαλέσει κανένα πρόβλημα. Η κατασκευή αυτή προβλέπεται να είναι σύμφωνη με όλους τους περιβαλλοντικούς όρους.

Το λόγο λαμβάνει η κ. Σιούτη, η οποία λέει ότι, από τα σχέδια που έχουν στη διάθεσή τους και από την παρουσίαση των μελετητών, καθίσταται σαφές ότι το έργο αυτό στοχεύει ακριβώς όχι μόνο στη λειτουργία του συγκεκριμένου περιπτέρου αλλά και στην αναβάθμιση του ίδιου του πολιτιστικού μνημείου. Το πολιτιστικό μνημείο αυτή τη στιγμή είναι υποβαθμισμένο από το υφιστάμενο περίπτερο και δε μπορεί να το απολαύσει κανείς. Με την αναβάθμιση που γίνεται, χωρίς να προστίθεται κανένας συντελεστής ούτε δόμησης ούτε κάλυψης, το μόνο που προκύπτει είναι ένα όμορφο κτίριο, από το οποίο θα μπορούν οι χρήστες να απολαμβάνουν το μνημείο.

Εάν το δει κανείς έτσι, δεν θα έχει την παραμικρή ανησυχία. Διότι όπλο των μελετητών και του επενδυτή είναι ακριβώς να αναδειχθεί το μνημείο. Επιπλέον, είναι δεδομένο ότι δεν τίθεται ζήτημα περιορισμού της πρόσβασης στην παραλία. Δεν υπάρχει ούτε αναψυκτήριο ούτε τίποτα άλλο στην περιοχή. Η κ. Σιούτη θεωρεί ότι με αυτό το έργο θα αυξηθεί και η επισκεψιμότητα του μνημείου. Διαβεβαιώνει ότι θα γίνει με απόλυτο σεβασμό όλων των προδιαγραφών και των προϋποθέσεων που θα τεθούν και με πλήρη παρακολούθηση κατά τη διάρκεια των εργασιών.

Επομένως, η ίδια θεωρεί ότι όχι μόνο δεν τίθεται θέμα έμμεσης προσβολής στο μνημείο αλλά ίσα-ίσα εξυπηρετείται η πολιτιστική αξία, την οποία ενσαρκώνει το μνημείο.

**Στο σημείο αυτό αποσυνδέονται και αποχωρούν από την τηλεδιάσκεψη
οι κ.κ. ΣΙΟΥΤΗ ΓΛΥΚΕΡΙΑ, Δικηγόρος εν θέματι εταιρείας,
ΚΟΛΟΒΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Αρχιτέκτων, εν θέματι μελετητής και
ΤΑΣΙΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Αρχιτέκτων, εν θέματι μελετητής**

Η κ. Βικάτου αναφέρει ότι συμμερίζεται όλη αυτή την ανησυχία περί αδόμητης ζώνης, καθώς και η Εφορεία δεν ήθελε πολλές κατασκευές. Όμως της εξήγησαν ότι δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά, από τη στιγμή που το περίπτερο θα τεθεί σε λειτουργία. Σε αυτό συμφωνούν και οι μηχανικοί συνάδελφοι από την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων. Η ίδια υποστηρίζει την εισήγηση της Εφορείας, η οποία είναι τεκμηριωμένη έπειτα από πολλή σκέψη και προβληματισμό.

Η κ. Γαλάνη θεωρεί τα κτίρια εξαιρετικά από πλευράς αρχιτεκτονικής. Επομένως, αυτό που πρέπει να σκεφτούν είναι αν θέλουν την επαναλειτουργία τους και πόσο σημαντικό είναι να μπορούν πραγματικά να λειτουργήσουν. Είναι αδύνατον να λειτουργήσουν αυτοί οι χώροι χωρίς να υπάρχουν στέγαστρα και πρόσβαση. Η κ. Γαλάνη παρατηρεί ότι η προσβασιμότητα δεν ήταν εκείνες τις εποχές υποχρεωτική, μάλλον ίσως δεν ήταν και καθόλου γνωστή. Θεωρεί ότι πρέπει να γίνουν αυτές οι παρεμβάσεις προκειμένου να λειτουργήσουν τα κτίρια.

Επισημαίνει ότι επιτρέπεται σε δημόσιους χώρους από τον οικοδομικό κανονισμό η διαμόρφωση με κλίμακες, διαδρόμους, τοίχους, κ.λπ. Το βασικότερο για την ίδια, το οποίο προβλέπεται και από το νόμο, είναι ο εξωραϊσμός και η αισθητική αναβάθμιση, ο εξοπλισμός, η ασφάλεια, και γενικά οι κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών. Όταν σε αυτούς τους χώρους επιδιώκονται κάποιες λειτουργίες, πρέπει αυτές να εξυπηρετηθούν σε κλειστούς και σε ανοιχτούς χώρους και ευτυχώς η Ελλάδα προσφέρεται με το κλίμα της.

Η κ. Κυπαρίσση συμφωνεί με την κ. Γαλάνη. Αναφέρει ότι σήμερα έχουν αλλάξει οι αντιλήψεις ως προς το τι μπορούμε να κάνουμε κοντά σε έναν αρχαιολογικό χώρο, πολύ περισσότερο σε αδόμητη ζώνη Α. Ωστόσο, θα πρέπει να γυρίσουν μισό αιώνα πίσω, τότε που έγινε, δηλαδή, αυτό το κτίριο, και να δουν επίσης την κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα. Εφόσον δεν είναι κατεδαφιστέο, θα πρέπει να αναβαθμιστεί και να εξυπηρετήσει την κατά προορισμό χρήση του. Επομένως, η κ. Κυπαρίσση θεωρεί ότι πρέπει να γίνουν όλα αυτά.

Επισημαίνει ότι την εποχή κατασκευής των κτιρίων δεν προβλεπόταν τίποτα για τα ΑμεΑ, δεν κυκλοφορούσαν καν τα ΑμεΑ έξω. Σήμερα όλα αυτά πρέπει να γίνουν, έστω και αν βυθιστεί ή αν ανυψωθεί λίγο, όπως είπε η εισηγήτρια. Η κ. Κυπαρίσση αντιλαμβάνεται την ανησυχία της αλλά δεν γίνεται με τα σημερινά δεδομένα να παραληφθούν αυτά τα πράγματα. Η ίδια θεωρεί ότι πραγματικά θα αναβαθμιστεί ο χώρος και εφόσον ο προσανατολισμός είναι και προς το κάστρο και οι θαμώνες θα το απολαμβάνουν και θα εξυπηρετείται και το κάστρο από τη στιγμή που δεν υπάρχει κάποια άλλη εγκατάσταση εξυπηρέτησής του.

Η κ. Κυπαρίσση συμφωνεί με την κ. Γαλάνη ότι το έργο θα πρέπει να γίνει, με τις λιγότερες κατά το δυνατόν υποχρεωτικές επεμβάσεις για την προσβασιμότητα.

Η κ. **Βαρβάρα Παπαδοπούλου, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Άρτας**, συμφωνεί ότι κάτι πρέπει να γίνει με τα εγκαταλελειμμένα κτίρια, καθώς η κατάσταση που επικρατεί όλα αυτά τα χρόνια μάλλον προσβάλλει παρά βοηθάει σε κάτι. Αντιλαμβάνεται τις ανησυχίες της εισηγήτριας αλλά θεωρεί ότι τα σκίαστρα είναι επιβεβλημένα. Είναι σε τέτοιο σημείο αυτός ο χώρος που δεν μπορεί να κρατηθεί εκεί ομπρέλα. Θεωρεί ότι οι σύγχρονες ανάγκες επιβάλλουν κάποιες κατασκευές.

Όσον αφορά τα deck, η περιοχή είναι αμμώδης, οπότε χρειάζεται να πατήσουν σε στερεό έδαφος, προκειμένου να κατασκευαστούν και να μπορούν να εξυπηρετήσουν τα κτίρια.

Η κ. Παπαδοπούλου συμφωνεί με την εισήγηση της Εφορείας, αν και ζητά από τη κ. Βικάτου να την επαναλάβει.

Απαντώντας στην κ. Παπαδοπούλου, ο Πρόεδρος συνοψίζει τα βασικά σημεία της εισήγησης ως προς το ότι δεν υπάρχει αντίρρηση στο να προχωρήσουν οι συγκεκριμένες εργασίες αποκατάστασης των κτιρίων και διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου με τους όρους οι διαμορφώσεις για τα ΑμεΑ να περιορίζονται στον τσιμεντοστρωμένο χώρο, και οι κατασκευές σκιάστρων να είναι πλήρως αναστρέψιμες, μαζί με όποιους άλλους όρους έχουν τεθεί. Στη συνέχεια, ρωτά τα μέλη αν διαφωνούν.

Το λόγο λαμβάνει ο κ. **Μιχάλης Τιβέριος, Ομότιμος Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας - Ακαδημαϊκός**, ο οποίος θεωρεί τις επεμβάσεις ήσσονος σημασίας. Τα δύο κτίρια προϋπήρχαν και, κατά την άποψή του, αναβαθμίζεται όλη η περιοχή.

Σχετικά με την πρόσβαση των ατόμων με κινητικά προβλήματα, εφόσον θεωρητικά τα ΑμεΑ πρέπει να έχουν πρόσβαση παντού, είναι υποχρεωτική. Επιπλέον, ένα ποσοστό από αυτές τις επεμβάσεις αποσύρονται το χειμώνα .

Ο κ. Τιβέριος δηλώνει ότι βλέπει θετικά όλη αυτήν την προσπάθεια, η οποία θα είναι θετική για την περιοχή και για το κάστρο της Αγ. Μαύρας.

Ο Πρόεδρος ρωτά αν συμφωνούν και τα υπόλοιπα μέλη με την απόφαση, όπως τη διατύπωσαν, συμπληρωμένη φυσικά με όλους τους υπόλοιπους όρους που έχει θέσει η Εφορεία, για παρακολούθηση των εργασιών και ανασκαφική έρευνα, εφόσον συντρέχουν λόγοι.

Η κ. Τσιγαρίδα απαντά ότι συμφωνούν.

Η κ. Βικάτου επισημαίνει ότι θα συμπεριληφθούν και οι όροι της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων.

Ο Πρόεδρος συμφωνεί με την κ. Βικάτου και καλεί την εισηγήτρια να κάνει την αποφώνηση.

Η εισηγήτρια ρωτά τον Πρόεδρο αν θέλει να αναφερθεί ο απολύτως αναστρέψιμος χαρακτήρας των κατασκευών που αφορούν τα σκίαστρα, τα deck, κ.λπ.

Ο Πρόεδρος προτείνει οι κατασκευές που αφορούν τα σκίαστρα, αν συμφωνούν τα μέλη, να είναι πλήρως αναστρέψιμες, σύμφωνα με τη δήλωση και των μελετητών, και οι διαμορφώσεις με τις ράμπες να περιοριστούν στον χώρο, ο οποίος είναι ήδη διαστρωμένος με σκυρόδεμα. Ρωτά τα μέλη αν συμφωνούν με αυτό.

Η εισηγήτρια διευκρινίζει ότι οι διαμορφώσεις δεν είναι μόνο στο σκυρόδεμα, είναι και αλλού. Ρωτά τον Πρόεδρο αν επιμένουν να θέσει τον όρο.

Ο Πρόεδρος παρατηρεί ότι θα είναι αναστρέψιμες στα υπόλοιπα τμήματα. Αν κατασκευαστεί ένα δάπεδο για να περπατά ο κόσμος στην παραλία και απομακρυνθεί το χειμώνα, αυτό δεν είναι τσιμεντένια κατασκευή.

Η κ. Γαλάνη προτείνει στην εισηγήτρια να θέσει ως όρο να περιοριστούν κατά το δυνατόν στις περιοχές που είναι ήδη διαμορφωμένες με σκυρόδεμα.

Ο Πρόεδρος συμφωνεί με την κ. Γαλάνη.

Κατόπιν όλων των προαναφερθέντων, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, αφού έλαβε υπ' όψιν του τα ανωτέρω, καθώς και τις διατάξεις του Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», γνωμοδοτεί ομόφωνα υπέρ της έγκρισης της μελέτης «Εργασίες για λειτουργική, ενεργειακή αναβάθμιση, στατική ενίσχυση και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων (Τουριστικό Περίπτερο Λευκάδας), στη Λευκάδα, Δ. Λευκάδας, Π.Ε. Λευκάδας». Η έγκριση δίνεται με τους ακόλουθους όρους:

1. Να μην κατασκευαστεί η μετόπη και το στέγαστρο του τουριστικού περιπτέρου, όπως προτείνεται στη μελέτη.
2. Κατά την επισκευή των φερόντων στοιχείων να γίνει τμηματική αντικατάσταση με νέα στοιχεία ίδιων διαστάσεων, καθώς πιθανή ενίσχυση των υφιστάμενων θα προξενήσει αλλοίωση στους υφιστάμενους όγκους των φερόντων στοιχείων με αποτέλεσμα την αλλοίωση της αρχικής μορφής των κτηρίων.
3. Να αντικατασταθεί, αλλά να διατηρηθεί στην ίδια μορφή, η δαντελωτή πλάκα οροφής του περιπτέρου.
4. Να αντικατασταθεί και να διατηρηθεί το πλαίσιο από οπλισμένο σκυρόδεμα που όριζε την κύρια είσοδο της εγκατάστασης.
5. Όλες οι κατασκευές (σκίαστρα, deck, κ.λπ.) να είναι απολύτως αναστρέψιμες.
6. Οι ράμπες να περιοριστούν στις περιοχές που είναι ήδη διαμορφωμένες με σκυρόδεμα.
7. Να προηγηθούν δοκιμαστικές τομές στον υπό διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρο του Τουριστικού Περιπτέρου στο βάθος των προβλεπόμενων διαμορφώσεων ή και βαθύτερα εάν απαιτηθεί, υπό

την επίβλεψη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας. Από τα αποτελέσματα των δοκιμαστικών τομών θα εξαρτηθεί η υλοποίηση ή μη της μελέτης διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου ή η τροποποίησή της.

8. Όλες οι εκσκαφικές εργασίες που θα απαιτηθούν, να πραγματοποιηθούν με τη διαρκή παρουσία του αρμόδιου φύλακα αρχαιοτήτων, εργάσιμες ημέρες και ώρες και μετά από έγκαιρη ειδοποίηση (τουλάχιστον μια βδομάδα πριν από την έναρξη των εργασιών).
9. Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια των εκσκαφών αποκαλυφθούν αρχαιότητες, θα διακοπεί άμεσα κάθε εργασία και θα ακολουθήσει ανασκαφική έρευνα, σύμφωνα με το άρθρο 37 του Ν. 3028/2002 με προσωπικό και δαπάνες που θα καλύψει ο κύριος του Έργου. Με βάση τα αποτελέσματα της ανασκαφής, και κατόπιν σχετικών γνωμοδοτήσεων & αποφάσεων των αρμοδίων Συμβουλίων του ΥΠΠΟΑ, θα εξαρτηθεί η περαιτέρω πορεία του έργου.
10. Ο ακριβής χρωματισμός των επιφανειών του περιπτέρου και των λουτρικών εγκαταστάσεων να προκύψει κατόπιν υπόδειξης, μεταξύ δειγμάτων, από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας σε συνεργασία με τον ανάδοχο κατασκευής.
11. Σε περίπτωση συμπληρωματικών εργασιών, θα πρέπει να ζητηθεί -εκ νέου- άδεια της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας.
12. Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση περίφραξης και εισόδου στον περιβάλλοντα χώρο των εγκαταστάσεων του Τουριστικού Περιπτέρου, προκειμένου να υπάρχει απρόσκοπτη πρόσβαση των επισκεπτών σε όλη την έκταση και θέαση του Κάστρου Αγίας Μαύρας.

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Διδασκάλου

Ο Γραμματέας
Κώστας Πασχαλίδης